



# Josep-Ramon Olivé

Artista resident de l'Ateneu – CMEM 2016

 **ATENEU**  
CENTRE MUNICIPAL D'ESTUDIS  
MUSICALS DE BANYOLES

[www.ateneu.banyoles.cat](http://www.ateneu.banyoles.cat)



# Índex

<b>Josep-Ramon Olivé, artista resident 2016</b> .....	5
Una de les veus operístiques del país amb més projecció.....	6
Biografia .....	7
<b>Programa d'activitats</b> .....	9
Concert I: Josep-Ramon Olivé i Vespres d'Arnadí.....	10
Concert II: Josep-Ramon Olivé i Jordi Armengol.....	24
Concert III: Josep-Ramon Olivé i Eduard Mas.....	40
Activitats paral·leles .....	60
<b>Entrevista a Josep-Ramon Olivé</b> .....	63
Les recomanacions operístiques de Josep-Ramon Olivé .....	68
Qüestionari Proust .....	69
<b>Les residències artístiques de l'Ateneu – CMEM</b> .....	71
Artistes residents anteriors.....	72
Col·lecció de CD .....	74
Enllaços.....	75



# Josep-Ramon Olivé, artista resident 2016

Després de cinc edicions la residència artística de l'Ateneu- CMEM s'endinsa per primer cop en el cant líric, i ho fa de la mà d'un dels valors més destacats de les noves generacions. L'artista resident de l'Ateneu – CMEM de Banyoles 2016 serà el baríton Josep-Ramon Olivé. Un artista de present i de futur que inundarà Banyoles d'òpera, lied i totes les expressions més belles del cant líric.

## Una de les veus operístiques del país amb més projecció internacional



El cant líric serà, per primera vegada, protagonista de la residència artística de l'Ateneu – CMEM. Ho farà aquest 2016 i de la mà del jove baríton Josep-Ramon Olivé, cridat a ser una de les grans veus del panorama nacional. Intèrpret versàtil, Olivé destaca com a cantant d'òpera barroca i romàntica, però també d'oratori, lied alemany, chanson francesa o cançó clàssica catalana.

La residència artística de l'Ateneu – CMEM li arriba en un moment dolç, just després després d'un 2015 ple de premis i reconeixements de

prestigi, entre els quals destaca el 1r Premi i el Premi del Públic del prestigiós Handel Singing Competition de Londres, també ha estat nominat com a Young Artist 2015 per Oxford Lieder.

Olivé serà, doncs, el sisè artista resident en la història de l'Ateneu – CMEM i agafa el relleu de la cantadora flamenca Rocío Márquez.

## Biografia

Nascut l'any 1988 a Barcelona, comença els estudis de violoncel, piano i cant a l'Escolania de Montserrat i posteriorment els segueix a l'Escola de Música de Barcelona. Es gradua en l'especialitat de Direcció de Cor (2010) i Cant Clàssic (2012) a l'ES-MUC amb Josep Vila i Johan Duijck, i Mireia Pintó respectivament. El 2014 finalitza un Màster d'Interpretació a la Guildhall School of Music & Drama i actualment participa en el prestigiós Opera Course de la Guildhall School amb el professor Rudolf Pierney i amb el suport d'Amar-Franses Foster-Jenkins Trust. Ha participat en masterclass de Richard Levitt, Graham Johnson, David Gowland, Eric Halfvarson, Carlos Mena, Edith Wiens, Gerald Finley, Helena Döse, Malcolm Martineau, Kurt Widmer, Josep Bros, Lynne Dawson, Luigi Alva i Teresa Berganza.

Des de l'any 2010, Josep-Ramon Olivé col·labora amb diverses orquestres del panorama musical nacional i internacional com ara l'Orquestra Simfònica del Vallès, la Orquestra Ciudad de Granada, l'Orquestra Barroca Catalana, l'OBC, l'Orquestra Nacional de Cambra d'Andorra, Les Concert des Nations, Al Ayre Español, la London Handel Orchestra, Vespres d'Arnadí o la Brussels Philharmonie, i debuta en escenaris com el Palau de la Música Catalana, el Auditorio Nacional de Madrid, el Auditorio Manuel de Falla de Granada, el Gran Teatre del Liceu, el Teatre Nacional de Catalunya, el Gran Teatre de Xangai, el Konzerthaus de Viena, l'Òpera d'Avignon, l'Òpera de Vichy o el Barbican Hall de Londres, entre d'altres. Aquesta activitat professional li ha permès cantar sota la batuta de grans directors com ara Jordi Savall, Kazushi Ono, Eduardo López Banzo, Johan Duijck, Sigiswald Kujken, Laurence Cummings, Rubén Gimeno, Mireia Barrera, Dominic Wheeler, Jordi Mora, Xavier Puig o Lluís Vilamajó.

Ha representat els rols d'Il Conte de *Le nozze di Figaro*, Orfeo de *L'Orfeo* de Monteverdi, Aeneas de *Dido & Aeneas*, Pantalone de *Le donne curiose* de Wolf-Ferrari, Frank de *Die Fledermaus*, Uberto de *La serva padrona* i Lesbo a *Agrippina de Hän-*

*del*. També ha interpretat dins el camp de l'oratori *Ein Deutes Requiem* de Brahms, el *Requiem* de Fauré, el *Requiem* de Bruckner, el *Carmina Burana* d'Orff, el *Requiem* i les *Vesperae Solenne de Confessore* de Mozart i el *Magnificat*, la *Missa en Si menor*, la *Missa en Fa*, diverses cantates i el *Weinachts Oratorium* de J.S. Bach. Finalment, en la vessant del lied ha cantat els cicles *Die schöne Magelone* de Brahms, *Lieder eines fahrenden Gesellen* de Mahler, *Die schöne Müllerin* de Schubert, *Dichterliebe* de Schumann, *Calligrammes* de Poulenc, *La bonne chanson* de Fauré i *An die ferne Geliebte* de Beethoven, entre d'altres.

L'any 2011 Olivé rep el 2n Premi en el Concurso Permanente de Juventudes Musicales de España i el 2012 el 3r premi del concurs El Primer Palau. El 2013 obté el 2n premi i el premi a la jove promesa masculina en el Concurs Internacional de Cant 'Symphonies d'Autômne' de Mâcon i el 2n premi també en el Concurs Internacional de Cant Germans Pla de Balaguer. L'any 2015 guanya el 1r Premi i el Premi del Públic en el Händel Singing Competition de Londres i també és nominat Young Artist 2015 per Oxford Lieder juntament amb el pianista Ben-San Lau.

L'any 2014 participa en l'estrena de l'òpera *L'Eclipsi* de Garcia-Demestres al Teatre Nacional de Catalunya en el rol de Carles i el 2015 en la reestrena de *La Viola d'Or* d'Enric Morera en el rol principal de Serafí. En la seva formació com a cantant ha tingut l'oportunitat de participar en acadèmies per a joves intèrprets com l'Acadèmia Barroca Europea d'Ambronay o el Projecte Pedagògic del Teatro Real de Madrid. A més, ha enregistrat pels segells Alia-Vox, Columna Música, Discmedi, Musièpoca i Phaedra. Actualment és membre de la Capella Reial de Catalunya dirigida per Jordi Savall.

Durant el curs 2015-16 Josep-Ramon Olivé és músic resident de la Fundació Catalunya-La Pedrera i durant l'any 2016 ho és també de l'Ateneu - CMEM de Banyoles.





# Programa d'activitats

El nucli de la residència artística de Josep-Ramon Olivé a l'Ateneu – CMEM de Banyoles el conformaran els tres concerts que oferirà a l'Auditori de l'Ateneu. Tres recitals en els quals es presentarà amb formacions diferents i interpretant repertoris molts diversos, des de la música barroca al bel canto passant pel lied romàntic. Un recorregut apassionant per la lírica de la mà d'un intèrpret exquisit.

## Concert I



**JOSEP-RAMON OLIVÉ  
I VESPRES D'ARNADÍ**  
MÚSICA ANTIGA

**Dissabte 12 de març**  
**21 h**  
**10 €**

*ÀRIES BARROQUES*

Baríton: **Josep-Ramon Olivé**  
**Vespres d'Arnadí**  
Violí: **Farran Sylvan James i Kathleen Leidig**  
Violoncel: **Oriol Aymat**  
Clave i direcció: **Daniel Espasa**

Els artistes i l'organització volen dedicar aquest concert a la memòria del mestre Nikolaus Harnoncourt, pioner de la recuperació de la música antiga amb criteris històrics, mort el 5 de març de 2016.

---

*Aquest concert serà enregistrat i emès posteriorment per Catalunya Música. Es prega al públic assistent que respecti un especial silenci.*

---

**PROGRAMA**

---

<b>Johann Sebastian Bach</b> (1685-1750)	<i>Cantata BWV 212 Mer hahn en neue Oberkeet</i> (1742)	[6']
	Recitatiu: Du hast wohl recht Ària: Dein Wachstum sei feste und lache vor Lust	
	<i>Cantata BWV 158 Der Friede sei mit dir</i> (1730-1735)	[9']
	Recitatiu: Der Friede sei mit dir Ària: Welt, ade, ich bin dein müde	
<b>Claudio Monteverdi</b> (1567-1643)	<i>De L'Orfeo</i> (1607)	[22']
	Rosa del ciel	
	Ecco pur	
	Vi ricorda o boschi ombrosi	
	Tu se' morta	
	Possente spirto	
	Ei dorme Qual honor	
Pausa		
<b>Georg Friedrich Händel</b> (1685-1759)	Veggio da questi amori... Amor da guerra e pace (de <i>Tamerlano</i> ) (1724)	[4']
	La mia sorte fortunata (de l'òpera <i>Agrippina</i> ) (1709)	[3']
	<i>Sonata a trio en La major op. 5 núm. 1</i> (1739)	[9']
	Andante-Adagio	
	Allegro-Adagio	
	Larghetto	
	Allegro Gavotte (Allegro)	
In tal modi si premia... Dal fulgor di questa spada (de l'òpera <i>Giulio Cesare</i> ) (1724)	[4']	
Se il mar promette calma (de l'òpera <i>Lotario</i> ) (1729)	[5']	

---

### NOTES AL PROGRAMA

---

El primer recital de Josep-Ramon Olivé com a artista resident de l'Ateneu – CMEM 2016 permetrà descobrir-lo com un excel·lent intèrpret de música antiga, amb un programa que inclou àries de cantates i òperes de tres autors fonamentals del barroc musical: Monteverdi, Bach i Händel. Tres compositors que representen alhora tres latituds musicals: la Itàlia del primer Barroc, l'Alemanya luterana i l'Anglaterra operística.

Enceten el recital sengles fragments de dues cantates, una de les formes musicals que més prolíficament cultivà Johann Sebastian Bach. La Cantata BWV 212 *Mer hahn en neue Oberkeet* ("Tenim un nou dignatari") és coneguda popularment com la *Cantata camperola* i és, juntament amb la *Cantata del cafè*, una de les dues úniques cantates profanes de Bach. És una obra farcida d'elements de la música popular i se serveix d'un argument molt senzill, un diàleg entre una parella de camperols enamorats que, entre altres temes, parlen de l'arribada del seu nou senyor. *Der Friede sei mit dir*, BWV 158 és, en canvi, una cantata sacra escrita per al dimarts de Pasqua. N'escoltarem el recitatiu inicial, un recitatiu secco de baix que entona les paraules inicials de la cantata, i el segon número, un dels moments més expressius i virtuosístics, combinació d'una ària de baix i un coral.

De la cantata a l'òpera, en concret a la considerada sovint com la primera òpera, *L'Orfeo* de Monteverdi, de la qual n'escoltarem diversos fragments, des del delicat "Rosa del cel" fins al dramàtic i profund "Tu se' morta". Estrenada el 1607, té com a argument la cèlebre faula d'Orfeo i Eurídice. No està clar que fos pròpiament la primera òpera, en tot cas segur que fou la primera incursió del seu autor, experimentat compositor de madrigals, en aquest gènere incipient. I és evident que es tracta de la

primera gran òpera: supera els esquemes de l'anomenada Camerata Florentina, que supeditava la música al text. Monteverdi traça tota una gamma d'intensitats dramàtiques, entreteixeix en la rica varietat de l'acompanyament orquestral formes musicals antigues i aconsegueix una síntesi estilística, resum de tot el millor de la música profana vocal de la seva època.

Si Monteverdi és el naixement de l'òpera barroca, Händel n'és la culminació. Alemany de naixement, desenvolupà però la seva carrera a Londres, on estrenà un gran nombre d'òperes. Escoltarem fragments de *Tamerlano*, *Lotario*, *Agrippina* i *Giulio Cesare*. Totes elles òperes series de temàtica clàssica o orientalitzant. Per completar aquesta segona part íntegrament händeliana, el conjunt Vespres d'Arnadí interpretarà una sonata a trio, forma musical escrita per a dos instruments melòdics solistes i baix continu, en tres parts. D'aquí el nom de sonata a trio, per bé que normalment són quatre instruments ja que el baix continu sol comptar amb dos instruments.

---

**TEXTOS**

---

**Johann Sebastian Bach**

***Cantata BWV 212 Mer hahn en neue Oberkeet (Tenim un nou dignatari) "Cantata burlesca" o "Cantata camperola"***

Text de Christian Friedrich Henrici "Picander"

Traducció d'Antoni Sàbat i Aguilera

RECITATIVO

Du hast wohl recht.  
Das Stückchen klingt zu schlecht;  
Ich muss mich also zwingen,  
Was Städtisches zu singen.

ARIA

Dein Wachstum sei feste und lache vor Lust!  
Deines Herzens Trefflichkeit  
Hat dir selbst das Feld bereit',  
Auf dem du blühen musst.

RECITATIU

*Tens molta raó.  
Era un xic tosca meva cançó;  
cal que ara faci per manera  
de cantar com la gent burgesa.*

ÀRIA

*Que creixis sa i fort  
ben satisfet i gojós!  
Del teu cor la noblesa  
ha assaonat la terra  
que donarà fruit ufanós.*

---

**Johann Sebastian Bach**

***Cantata BWV 158 Der Friede sei mit dir (Que la pau amb tu sia)***

Cantata per al Tercer dia de Pasqua

Traducció d'Antoni Sàbat i Aguilera

RECITATIVO

Der Friede sei mit dir,  
Du ängstliches Gewissen!  
Dein Mittler stehet hier,  
Der hat dein Schuldenbuch  
Und des Gesetzes Fluch  
Verglichen und zerrissen.  
Der Friede sei mit dir,  
Der Fürste dieser Welt,  
Der deiner Seele nachgestellt,  
Ist durch des Lammes Blut bezwungen und gefällt.

RECITATIU

*Que la pau amb tu sia,  
oh, consciència atemorida!  
Aci hi ha el teu mitjancer,  
que el compte dels teus pecats,  
i el judici de condemna,  
ha esborrat i ha trossejat.  
Que la pau amb tu sia,  
el sobirà d'aquest món,  
que l'ànima et perseguia,  
és per la sang de l'Anyell,*

## 14 Programa d'activitats

Mein Herz, was bist du so betrübt,  
Da dich doch Gott durch Christum liebt!  
Er selber spricht zu mir:  
Der Friede sei mit dir!

ARIA

Bass:  
Welt, ade, ich bin dein müde,  
Salems Hütten steh mir an,

Sopran:  
Welt, ade, ich bin dein müde,  
Ich will nach dem Himmel zu,

Bass:  
Wo ich Gott in Ruh und Friede  
Ewig selig schauen kann.

Sopran:  
Da wird sein der rechte Friede  
Und die ewig stolze Ruh.

Bass:  
Da bleib ich, da hab ich Vergnügen zu wohnen,

Sopran:  
Welt, bei dir ist Krieg und Streit,  
Nichts denn lauter Eitelkeit;

Bass:  
Da prang ich gezieret mit himmlischen Kronen.

Sopran:  
In dem Himmel allezeit  
Friede, Freud und Seligkeit.

*abatut i derrocat.  
Cor meu, perquè estàs, doncs, afligit,  
si Déu, per Crist, tant t'estima!  
Ell mateix em torna a dir:  
Que la pau amb tu sia!*

ÀRIA

*Baix:  
Adéu, món, ja n'estic fart,  
m'esperen els tendals de Salem,*

*Sopranos:  
Fuig món! estic tip de tu,  
me'n vull anar cap al cel,*

*Baix:  
on amb placidesa i pau,  
veuré feliçment a Déu.*

*Sopranos:  
on hi ha una pau de debò,  
i que sempre hi resplendeix.*

*Baix:  
allí em quedaré, allí amb goig podré habitar,*

*Sopranos:  
Món, niu de guerra i raons,  
tot tu ets vanitat, res més,*

*Baix:  
Allí donaré resplendor, amb corona celestial.*

*Sopranos:  
sempre són a dalt del cel,  
pau, gaubança i serenor.*

**Claudio Monteverdi****L'Orfeo, favola in musica en un pròleg i cinc actes**Llibret d'Alessandro Striggio basat en *Les metamorfosis* d'Ovidi i *Les Geòrgiques* de Virgili

Traducció de JMB

(Acte I)

ROSA DEL CIEL

Orfeo:

Rosa del ciel, vita del giorno,  
 e degna prole di lui  
 he l' Universo affrena,  
 sol, che'l tutto circonda  
 e 'l tutto miri,  
 da gli stellati giri,  
 dimmi:  
 vedesti mai di me più lieto  
 e fortunato amante ?  
 Fu ben felice il giorno,  
 mio ben, che pria ti vidi,  
 e più felice l' hora  
 che per te sospirai,  
 poich' al mio sospirar  
 t'ù sospirasti.  
 Felicissimo il punto  
 che la candida mano  
 pegno di pura fede à me porgesti.  
 Se tanti cori avessi  
 quant' occh' il ciel sereno  
 e quante chiome sogliono i  
 colli haver  
 l'Aprile e 'l Maggio,  
 colmi si farien tutti  
 e traboccanti di quel piacere  
 ch'oggi mi fà contento.

ROSA DEL CEL

Orfeu:

*Rosa del cel, dia del món i  
 digna descendent  
 d'aquell que regeix l'univers,  
 sol, tu, que tot ho envoltés i  
 que tot ho veus, digues-me:  
 has vist mai,  
 en la teva cursa entre els estels,  
 un amant més alegre i feliç que jo?  
 Ben feliç fou el dia, amor meu,  
 en què et vaig veure per primer cop,  
 i encara més feliç l' hora  
 en què sospirava per tu,  
 perquè els teus sospirs  
 respongueren als meus.  
 Fou ben feliç el moment  
 en què tu vas donar-me  
 la teva mà blanca  
 com a penyora de la puresa de la teva fe.  
 Si hagués tingut tants cors  
 com ulls té el cel etern i  
 vegetació aquests gentils turons  
 a l'abril i al maig,  
 tots haguéssin estat curullats i  
 desbordats pel plaer  
 que em va proporcionar, aquell dia,  
 la felicitat.*

## 16 Programa d'activitats

(Acte II)

ECCO PUR

Orfeo:  
Ecco pur ch' à voi ritorno  
care selve e piaggie amate,  
da quel Sol fatte beate  
per cui sol  
mie notti han giorno.

VI RICORDA O BOSCHI OMBROSI

Orfeo:  
*Vi ricorda ò boschi ombrosi,  
de' miei lunghi aspri tormenti,  
quando i sassi a' miei lamenti  
rispondean fatti pietosi ?*

Dite, allhor non vi sembrai  
più d' ogni altro sconsolato?  
Hor fortuna hà stil cangiato  
ed hà volti in festa  
i guai.

Vissi già mesto e dolente.  
Or gioisco e quegli affanni  
che sofferti  
ho per tant' anni  
fan più caro  
il ben presente.

Sol per te, bella Euridice,  
benedico il mio tormento.  
Dopo 'l duol  
viè più contento,  
dopo il mal viè più felice.

TU SE' MORTA

Orfeo:  
Tu se' morta, mia vita, ed io respiro?  
tu sei da me partita  
per mai più non tornare, ed io rimango?  
No, che se i versi alcuna cosa ponno,  
n'andrò sicuro a'più profondi abissi,  
e, intenerito il cor del Re de l'ombre,

AIXÍ DONCS

Orfeo:  
*Així doncs torno a vosaltres  
estimats boscos i rius amats  
que deveu la vostra felicitat  
al sol,  
que de les meves nits en fa dies.*

RECORDEU BOSCOS OMBRÍVOLS

Orfeo:  
*Recordeu boscos ombrívols  
els meus dies turmentats,  
quan fins les pedres, plenes de pietat,  
responien als meus planys?*

*Digueu, no us he semblat  
la criatura més desesperada?  
Ara la sort s'ha capgirat  
i ha tornat les meves penes  
en alegries.*

*He viscut trist i desgraciat.  
Ara m'alegro i els patiments  
que he sofert,  
durant tants anys,  
fan més estimada  
la felicitat present.*

*És tan sols per tu, bella Eurídice,  
que jo beneixo el meu turment.  
Després del dolor  
s'está més content,  
després del mal s'és més feliç.*

ESTÀS MORTA

Orfeo:  
*Estàs morta, vida meva, i jo respiro?  
M'has deixat  
per a no tornar mai més, i jo romanc?  
No. Si els meus versos poden fer-hi alguna cosa  
descendirà als més profunds abismes per a  
commoure el cor del rei de les ombres,*



meco trarròtti a riveder le stelle.  
 O se ciò negherammi empio destino,  
 rimarrò teco, in compagnia di morte,  
 Addio terra, addio cielo e sole, addio.

(Acte III)

POSSENTE SPIRTO

Orfeo:  
 Possente spirito e formidabil nume,  
 senza cui far passaggio à l'altra riva  
 alma da corpo sciolta in van presume.

Non vivo io, no, che poi di vita è priva  
 mia cara sposa, il cor non è più mecco  
 e senza cor com'esser può ch'io viva?  
 A lei volt'ho il camin per l'aer cieco,  
 a l'Inferno non già, ch'ovunque stassi  
 tanta bellezza, il Paradiso hà seco.

Orfeo son io, che d'Euridice i passi  
 segue per queste tenebrose arene,  
 ove già mai per uom mortal non vassi.

O de le luci mie luci serene  
 s'un vostro sguardo può tornarmi in vita,  
 ah, chi nega il conforto à le mie pene?  
 Sol tu, nobile Dio, puoi darmi aita,  
 nè temer dei, ché sopra un'aurea cetra  
 sol di corde soavi armo le dita  
 contra cui rigida alma invan s'impetra.

EI DORME

Orfeo:  
 Ei dorme, e la mia cetra,  
 se pietà non impetra  
 ne l'indurato core, almen il sonno  
 fuggir al mio cantar gli occhi non ponno.  
 Sù dunque a che più tardo?  
 Tempo è ben d'approdar sù l'altra sponda,  
 s'alcun non è ch'il nieghi,  
 vaglia l'ardir se foran vani i preghi.  
 È vago fior del tempo  
 l'occasion, ch'esser dee colta a tempo.

*tornaràs amb mi a veure de nou els estels.  
 I si això em negués el cruel destí,  
 romandria amb tu en companyia de la mort.  
 Adéu terra, adéu sol i cel, adéu.*

ESPERIT PODERÓS

Orfeo:  
*Esperit poderós i divinitat temible,  
 sense el vistiplau de la qual, passar a l'altra riba  
 l'ànima alliberada del seu cos pretén en va.*

*Jo no visc, no, des que de vida fou privada  
 la meva estimada esposa, i si el meu cor  
 m'ha abandonat, com pot ser que encara visqui?  
 Cap a ella em vaig dirigir a través de les tenebres,  
 i no cap a l'infern, que allí on ella estigui  
 es torna paradís, de tanta que és la seva bellesa.*

*Sóc Orfeu, que d'Eurídice els passos  
 segueix per aquestes tenebroses arenes  
 que jamai cap mortal hagi trepitjat.*

*Oh, serena llum dels meus ulls  
 si el vostre esguard pot tornar-me la vida  
 ah, qui negaria consol a les meves penes?  
 Només tu, noble Déu, pots ajudar-me,  
 no temis, perquè només amb una lira daurada  
 de suaus cordes va armada la meva mà,  
 contra la qual ni l'ànima rigorosa s'hi resisteix.*

DORM

Orfeo:  
*Dorm i si la meva lira  
 pietat no desperta  
 en el cor endurit, almenys el meu cant  
 farà que els seus ulls no puguin resistir la son.  
 A què estic esperant doncs?  
 Ja és hora d'assolir l'altra riba,  
 si no hi ha ningú que m'ho impedeixi,  
 que valgui el coratge on les pregàries foren vanes.  
 L'ocasió és flor del temps  
 que cal recollir quan toca.*

## 18 Programa d'activitats

Mentre versan quest'occhi amari fiumi  
rendetemi il mio ben, tartarei Numi.

(Acte IV)

QUAL HONOR

Orfeo:

Qual honor di te fia degno,  
mia cetra onnipotente,  
s'hai nel tartareo regno  
piegar potuto ogn'indurata mente?

Luogo avrai fra le più belle  
immagini celesti,  
ond'al tuo suon le stelle  
danzeranno in giri or tardi or presti.

Io per te felice à pieno,  
vedrò l'amato volto,  
e nel candido seno  
de la mia donna oggi sarò raccolto.  
Ma mentre io canto, ohimé,  
chi m'assicura ch'ella mi segua?  
Ohimé, chi mi nasconde  
de l'amate pupille il dolce lume?  
Forse d'invidia punte  
le deità d'Averno,  
perch'io non sia quaggiù felice à pieno  
mi tolgono il mirarvi,  
luci beate e liete,  
che sol col guardo altrui bear potete?  
Ma che temi, mio core?  
Ciò che vieta Pluton comanda Amore.  
A nume più possente,  
che vince uomini e dei,  
ben ubbidir devrei.

Ma che odo ohimé lasso?  
S'arman forse a' miei danni  
con tal furor le furie innamorate  
per rapirmi il mio ben,  
ed io consento?  
O dolcissimi lumi, io pur vi veggio,  
io pur: ma qual Eclissi ohimé,  
v'oscura?

*Mentres vessen aquests ulls amargues llàgrimes  
torneu-me la meva aimada, déus tartaris.*

QUIN HONOR

Orfeo:

*Quin honor de tu ha de ser digne,  
lira meva omnipotent,  
si en el regne tartari  
has pogut plegar fins la ment més rígida?*

*Llavors trobaràs entre les més  
belles imatges celestes,  
els estels ballant acompassats  
al ritme dels teus sons.*

*Gràcies a tu, curull de goig,  
veuré el rostre estimat  
i sobre la càndida falda  
de la meva esposa avui seré agombolat.  
Però mentre canto, ai de mi,  
qui m'assegura que ella em segueix?  
Ai de mi, qui m'amaga  
el dolç esclat de les seves estimades pupil·les?  
Potser, mogudes per l'enveja,  
les divinitats de l'Averno,  
per tal que no sigui ple de joia en aquest avenc  
no em deixen contemplar-vos,  
ulls beneïts i fascinants que sols  
amb l'esguard poden encisar a qualsevol.  
Però, què tems cor meu?  
Allò que Plutó prohibeix Amor ho mana.  
A una divinitat tan poderosa,  
que venç a homes i a déus,  
cal que l'obeïxi.*

*Però què sento, ai?  
Seran les folles fúries de l'amor  
que s'armen de ràbia contra mi  
per prendre'm el meu bé?  
Ho consentiré?  
Oh dolces llums, jo us veig,  
però quin eclipsi, ai,  
us enfosqueix?*

**Georg Friedrich Händel**

**Tamerlano HWV 18, òpera en tres actes**

Llibret de Nicola Francesco Haym

Traducció de Jaume Creus i del Castillo

(Acte II. Escena 7)

RECITATIVO

Leone:

Veggio da questi amori nascer strane vicende;  
troppo Asteria è nemica,  
Molto il Tartaro è amante,  
ed il cor d'Irene è ogn'or costante.

ARIA

Leone:

Amor dà guerra e pace, dà pena e dà tormenti,  
e poi sordo ai lamenti gode di far penar.  
Di lui l'ardente face accende un cor sprezzato,  
e poi che l'ha piagato lo lascia abandonar.

RECITATIU

Leone:

*Veig que d'aquests amors naixeran fets  
estranyis; Asteria és massa enemiga,  
el tàrtar és molt amant,  
i el cor d'Irene és tothora constant.*

ÀRIA

Leone:

*Amor dóna guerra i dóna pau, i penes i  
turments, i després, sord als laments, gaudeix  
de fer penar. La seva ardent flama encén un cor  
menyspreat, i després que l'ha ferit de ple el  
deixa abandonat.*

---

**Georg Friedrich Händel**

**Agrippina HWV 6, òpera seria en tres actes**

Llibret del Cardenal Vincenzo Grimani

Traducció de JMB

(Acte III. Escena 1)

ARIA

Pallante:

La mia sorte fortunata  
Dalle stelle oggi mi scende,  
Se vien oggi da te.

ÀRIA

Pallas:

*Afortunada la meva sort,  
fins als astres avui puja!  
D'allí prové el meu goig,*

## 20 Programa d'activitats

Che in te bella adorata  
La mia stella mi risplende  
Per gloria di mia fè.

*bella adorada meva.  
La meva estrella resplendent  
per a glòria de la meva fidelitat.*

---

### Georg Friedrich Händel

#### **Giulio Cesare HWV 17, òpera seria en tres actes**

Llibret de Nicola Francesco Haym a partir d'un llibret anterior de Giacomo Francesco Bussani

Traducció de JMB

(Acte III. Escena 1)

#### ARIA

Achilla:  
In tal' modi si premia  
il mio lungo servir, la fede mia?  
Barbaro re! ti pentirai fra breve  
d'avermi offeso. Andiamo,  
prodi campioni, e a Cleopatra avanti  
offriam le nostre insegne, offriamle il core,  
e sia menda al tarda l'alto valore.

#### RECITATIVO

Dal fulgor di questa spada  
vo' che cada  
umiliato un empio cor.  
Già non dee soffrir l'offese  
che difese  
il suo regno col valor.

#### ÀRIA

*Àquila:  
Així es premien els meus serveis?  
Rei bàrbar, aviat te'n penediràs d'haver-nos ofès.  
Anem-nos-en, valents, i a Cleopatra  
oferim les nostres ensenyes!  
Oferim-li el cor  
i de la nostra tardança  
en sigui el valor la penyora!*

#### RECITATIU

*Amb el fulgor d'aquesta espasa  
vull que caigui humiliat  
un cor impur.  
No ha de patir més ofenses  
aquell qui el seu regne  
amb honor va defensar.*

**Georg Friedrich Händel**

**Lotario HWV 26, òpera seria en tres actes**

Llibret atribuït a Giacomo Rossi a partir d'*Adelaida* d'Antonio Salvi

Traducció de JMB

(Acte I. Escena 7)

ARIA

Clodomiro:

Se il mar promette calma  
ed il nocchier la sprezza,  
poi l'onda il vento spezza,  
ed in periglio è allor d'esser assorto.  
Così, se afflitta è un alma  
perché fu avverso il fato,  
se il vede poi placato  
non deve più irritar chi è suo conforto.

ÀRIA

Clodomir:

*Si el mar promet calma  
i el timoner la menysprea,  
les onades i el vent que tot ho destrossen,  
el posaran en perill d'empassar-se'l.  
Així mateix, si una ànima està afligida  
perquè el destí li fou advers,  
si el veu aplacar-se  
no hauria d'irritar aquell a qui conforta.*



### VESPRES D'ARNADÍ

Nascut l'any 2005 sota la direcció de Dani Espasa i Pere Saragossa, Vespres d'Arnadí és un grup especialitzat en el repertori barroc amb instruments d'època. La formació pretén oferir versions plenes d'emoció, frescor i espontaneïtat, i ho fa utilitzant, a més de criteris propis, diferents recursos llegats en tractats, cròniques i estudis actuals.

Les acadèmies, nom que rebien els concerts al segle XVIII, es duïen a terme a les tardes-nits (vespres) com a postres dels sopars distingits de famílies nobles i burgeses. Carabassa, sucre i ametlles són els ingredients de l'arnadí, potser el dolç més antic del món, i part de la gastronomia de Xàtiva i comarques veïnes.

El seu primer treball discogràfic va ser dedicat a les *Pièces de simphonie* de Charles Desmazes, disc que ha rebut excel·lents crítiques i que va guanyar la *Muse d'Or* del mes de juny del 2010. El segon disc reuneix obres religioses de gran format de Josep Mir i Llussà, en el qual hi va participar el tenor Lluís Vilamajó i el grup vocal *La Xantria*.

Entre les seves actuacions, destaquen les realitzades al Festival de Músiques de Torroella de Montgrí, Festival de Músiques Religioses de Girona, Gabinet Literario de Las Palmas, Ciclo de Cantatas de Bach de Madrid, *Sonidos en el Tiempo* de Toledo, l'Auditori de Barcelona, Auditori Enric Granados de Lleida, Sala María Cristina de Màlaga, Festival Cidade de Lugo i Festival Via Stellae.



## Concert II



**JOSEP-RAMON OLIVÉ**  
**I JORDI ARMENGOL**  
MÚSICA CLÀSSICA

**Dissabte 11 de juny**  
**21 h**  
**10 €**

*DICHTERLIEBE* DE SCHUMANN

Baríton: **Josep-Ramon Olivé**  
Piano: **Jordi Armengol**

---

*Aquest concert serà enregistrat i emès posteriorment per Catalunya Música. Es prega al públic assistent que respecti un especial silenci.*



---

**PROGRAMA**

---

**Robert Schumann** (1810-1856) *Dichterliebe, op.48* (1840) [30']  
 Im wunderschönen Monat Mai  
 Aus meiner Tränen sprießen  
 Die Rose, die Lillie, die Taube, die Sonne  
 Wenn ich in deine Augen seh'  
 Ich will meine Seele tauchen  
 Im Rhein, im heiligen Strome  
 Ich grolle nicht  
 Und wüssten's die Blumen  
 Das ist ein Flöten und Geigen  
 Hör' ich das Liedchen klingen  
 Ein Jüngling liebt' ein Mädchen  
 Am leuchtenden Sommermorgen  
 Ich hab' im Traum geweinet  
 Allnächtlich im Traume  
 Aus alten Märchen  
 Die alten, bösen Lieder

Pausa

**Maurice Ravel** (1875-1937) *Histoires naturelles* (1906) [18']  
 Le paon  
 Le grillon  
 Le cygne  
 Le martin-pêcheur  
 La pintade

**Pau Casals** (1876-1973) *Lo blat és segat* (1897) [2'30"]  
*Silenci* (1940) [3'30"]

**Enric Morera** (1865-1942) *L'Oreneta* (del cicle *Cançons de carrer*) (1926) [3']

**Eduard Toldrà** (1895-1962) *Cançó de vela* (1926) [3']  
*Romanç de Santa Llúcia* (1924) [2']  
*Camins de fada* (1926) [1'30"]

---

## NOTES AL PROGRAMA

---

En el seu segon recital com a artista resident, el baríton Josep-Ramon Olivé oferirà un ambiciós programa, un recorregut per la cançó culta que combina lied alemany, chanson francesa i cançó catalana. I el començarà amb una de les obres cabdals del gènere liederístic, el cicle de cançons *Dichterliebe* (Amor de poeta) de Schumann, a partir de poemes de Heinrich Heine. Es tracta del cicle de lieder més cèlebre del romanticisme musical, juntament amb els de Schubert, i una autèntica fita per a qualsevol intèrpret. L'integren setze textos del poeta Heinrich Heine presos dels seixanta-cinc que componen el seu *Lyrisches Intermezzo* de 1822-1823.

Schumann va escriure tot el cicle en una única setmana, el 1840, en una època en què estava profundament enamorat de Clara Wieck, la filla del seu professor. El seu amor era correspost però el pare s'oposava al matrimoni, ja que no veia clar el futur del músic, de manera que la parella va haver de recórrer fins i tot als tribunals, que, finalment, van fallar a favor seu. El casament es va celebrar el setembre de 1840, però des de llavors la felicitat conjugal es veuria enfosquida per les crisis nervioses i les depressions de Robert i la gelosia que sentia cap a la faceta de gran concertista de la seva dona. En aquest cicle és el mateix autor qui parla, a través de la música i dels versos. El tema és el de l'amor no correspost, però també —i això és autobiogràfic— un amor feliç al principi que a poc a poc es va tenyint de melangia, fins a arribar a la pèrdua. Gairebé sembla una premonició de la seva vida. En l'últim lied, el poeta llança els seus versos

al Rin i amb ells les seves esperances. Schumann va intentar suïcidar-se llançant-se al Rin, però va ser salvat per uns pescadors. Poc després va ser internat en un hospital psiquiàtric, del qual ja no en sortiria i en el qual no va poder rebre la visita de la seva dona i fills per decisió mèdica. Amor de poeta, tot i aquest terrible final, acaba per imposar una visió d'esperança en el futur.

Saltant de segle i de latitud, escoltarem les *Histoires Naturelles* escrites el 1906 per Maurice Ravel a partir de textos de Jules Renard. Un jove i contestatari Ravel hi incideix en el tractament prosòdic del text, en perfecte diàleg amb el piano. De la majestuositat de "Le paon" es passa a la lleugeresa d'intervals de "Le grillon", de la sensació de moviment i harmonia de "Le cygne", que culmina en les dissonàncies de "La pintade". Un cicle animalístic ple de contrastos que mostra la distància amb la canço de saló, de moda en aquell moment.

Completen el recital cançons de tres compositors catalans basades en poetes contemporanis i compatriotes. Amb la tradició francesa molt present, se serveixen sovint de motius populars, com per exemple Enric Morera, que s'inspirà en les tonades dels cantants ambulants per escriure el cicle *Cançons de carrer*. Tota una ocasió per descobrir i reivindicar el nostre patrimoni musical recent.

---

**TEXTOS**


---

**Robert Schumann*****Dichterliebe op. 48***

Textos de Heinrich Heine, inclosos en el recull de 65 poemes *Lyrisches Intermezzo*

Traducció de Manuel Capdevila i Font

## DICHTERLIEBE

1.  
Im wunderschönen Monat Mai,  
Als alle Knospen sprangen,  
Da ist meinem Herzen  
Die Liebe aufgegangen.

Im wunderschönen Monat Mai,  
Als alle Vögel sangen,  
Da hab' ich ihr gestanden  
Mein Sehnen und Verlangen.

2.  
Aus meinen Tränen sprießen  
Viel blühende Blumen hervor,  
Und meine Seufzer werden  
Ein Nachtigallenchor.  
Und wenn du mich lieb hast, Kindchen,  
Schenk' ich dir die Blumen all',  
Und vor deinem Fenster soll klingen  
Das Lied der Nachtigall.

3.  
Die Rose, die Lillie, die Taube, die Sonne,  
Die liebt' ich einst alle in Liebeswonne.  
Ich lieb' sie nicht mehr, ich liebe alleine  
Die Kleine, die Feine, die Reine, die Eine;  
Sie selber, aller Liebe Wonne,  
Ist Rose und Lilie und Taube und Sonne.

4.  
Wenn ich in deine Augen seh',  
So schwindet all' mein Leid und Weh;  
Doch wenn ich küsse deinen Mund,  
So werd' ich ganz und gar gesund.

Wen ich mich lehn' an deine Brust,  
Kommt's über mich wie Himmelslust;  
Doch wenn du sprichst: ich liebe dich!  
So muß ich weinen bitterlich.

## AMOR DE POETA

1.  
*En el meravellós mes de maig,  
quan s'obren totes les poncelles,  
llavors és quan arriba  
l'amor al meu cor.*

*En el meravellós mes de maig,  
quan tots els ocells canten,  
llavors és quan sento  
les meves ànsies i els meus anhels.*

2.  
*Broten de les meves llàgrimes  
moltes flors exuberants,  
i els meus sospirs esdevenen  
un cor de rossinyols.  
I si tu m'estimes, noieta,  
et regalaré totes les flors,  
i sonarà sota la teva finestra  
la cançó del rossinyol.*

3.  
*La rosa, el lliri, el colom, el sol.  
Un dia els estimava a tots embriagat.  
Ara ja no els estimo més, només estimo  
la petita, la bella, la pura, l'única;  
ella sola reuneix totes les delícies de l'amor,  
és rosa, lliri, colom, sol.*

4.  
*Quan miro els teus ulls,  
s'esvaeixen tots els meus mals,  
i quan beso la teva boca,  
em trobo guarit del tot.*

*Quan em reclino en el teu pit,  
em ve al damunt un plaer del cel;  
però quan em dius "T'estimo!"  
em poso a plorar amargament.*

## 28 Programa d'activitats

5.

Ich will meine Seele tauchen  
In den Kelch der Lilie hinein;  
Die Lilie soll klingend hauchen  
Ein Lied von der Liebsten mein.

Das Lied soll schauern und beben  
Wie der Kuß von ihrem Mund,  
Den sie mir einst gegeben,  
In wunderbar süßer Stund'.

6.

Im Rhein, im heiligen Strome,  
Da spiegelt sich in den Well'n  
Mit seinem großen Dome,  
Das große, heilige Köln.

Im Dom da steht ein Bildnis,  
Auf goldenen Leder gemalt;  
In meines Lebens Wildnis  
Hat's freundlich hineingestrahlt.

Es schweben Blumen und Eng'lein  
Um unsre liebe Frau;  
Die Augen, die Lippen, die Wänglein,  
Die gleichen der Liebsten genau.

7.

Ich grolle nicht, und wenn das Herz auch bricht,  
Ewig verlornes Lieb! ich grolle nicht.  
Wie du auch strahlst in Diamantenpracht,  
Es fällt kein Strahl in deines Herzens Nacht.

Das weiß ich längst. Ich sah dich ja im Traum,  
Und sah die Nacht in deines Herzens Raum,  
Und sah die Schlang, die dir am Herzen frißt,  
Ich sah, mein Lieb, wie sehr du elend bist.

8.

Und wüßten's die Blumen, die kleinen,  
Wie tief verwundet mein Herz,  
Sie würden mit mir weinen,  
Zu heilen meinen Schmerz.

Und wüßten's die Nachtigallen,  
Wie ich so traurig und krank,  
Sie ließen fröhlich erschallen  
Erquickenden Gesang.

5.

*Vull submergir la meua ànima  
dins del calze de l'assutzena;  
l'hàlit de l'assutzena ha de sonar  
com una cançó de l'estimada.*

*La cançó ha de bategar i tremolar  
com el bes de la seva boca,  
el que un dia em va donar  
en una hora meravellosa i dolça.*

6.

*En el sagrat corrent del Rin  
s'emmiralla entre les onades  
amb la seva gran catedral  
la gran i sagrada Colònia.*

*En la catedral hi ha una imatge  
pintada sobre pell daurada;  
ha lluit molt benèvol  
en el desert de la meua vida.*

*Envolten flors i angelets  
la nostra amada Verge;  
els ulls, els llavis, les galtes,  
són exactes als de l'estimada.*

7.

*No et guardo rancor, ni quan se'm trenca el cor,  
amor per sempre perdut!, no et guardo rancor.  
Quan brilles amb esplendor diamantina  
cap raig il·lumina la nit del teu cor.*

*Això ja fa temps que ho sé. Ja t'havia vist en somnis  
i veia la nit en el teu pit,  
i veia la serp que et devora el cor,  
i veia, estimada, que desgraciada ets.*

8.

*Si sabessin les flors, les petites,  
com està de ferit el meu cor,  
plorarien amb mi  
per alleujar el meu dolor.*

*I si sabessin els rossinyols  
comestic de trist i malalt,  
farien ressonar, alegres,  
els seus cants reconfortants.*

Und wüßten sie mein Wehe,  
Die goldenen Sternelein,  
Sie kämen aus ihrer Höhe,  
Und sprächen Trost mir ein.

Sie alle können's nicht wissen.  
Nur Eine kennt meine Schmerz;  
Sie hat ja selbst zerrissen,  
Zerrissen mir das Herz.

9.  
Das ist ein Flöten und Geigen,  
Trompeten schmetternd darein;  
Da tanzt wohl den Hochzeitsreigen  
Der Herzallerliebste mein.

Das ist ein Klingen und Dröhnen,  
Ein Pauken und ein Schalmel'n;  
Dazwischen schluchzen und stöhnen  
Die lieblichen Engelein.

10.  
Hör' ich das Liedchen klingen,  
Das einst die Liebste sang,  
So will mir die Brust zerspringen  
Von wildem Schmerzdrang.

Es treibt mich ein dunkles Sehen  
Hinauf zur Waldeshöh',  
Dort löst sich auf in Tränen  
Mein übergroßes Weh'.

11.  
Ein Jüngling liebt ein Mädchen,  
Die hat einen andern erwählt;  
Der andre liebt eine andre,  
Und hat sich mit dieser vermählt.

Das Mädchen nimmt aus Ärger  
Den ersten besten Mann,  
Der ihr in den Weg gelaufen;  
Der Jüngling ist übel dran.

Es ist eine alte Geschichte,  
Doch bleibt sie immer neu;  
Und wem sie just passieret,  
Dem bricht das Herz entzwei.

*I si sabessin el meu pesar  
les daurades estrelletes,  
baixarien de les altures  
i em dirien paraules de consol.*

*Però cap d'elles pot saber-ho,  
només una coneix el meu dolor;  
és ella la que ha destrossat,  
destrossat el meu cor.*

9.  
*Se senten flautes i violins,  
ressonen també trompetes,  
acompanyen les danses de les noces  
de l'estimada del meu cor.*

*Se sent ara el ressò  
de timbals i caramelles;  
entremig ploren i sospiren  
els amables angelets.*

10.  
*Sento entonar una cançoneta  
que un dia cantava l'estimada,  
el meu cor sembla trencar-se  
per l'impuls salvatge del dolor.*

*M'empeny un obscur anhel  
cap a les altures del bosc,  
allà es desfà en llàgrimes  
la meva pena desmesurada.*

11.  
*Un jove estima una noia.  
que n'ha escollit un altre;  
aquest n'estima una altra  
i s'hi ha casat.*

*La noia despitada  
pren el primer bon home  
que troba en son camí;  
i el jove es desespera.*

*És una vella història,  
però resuita sempre nova;  
i trenca el cor  
al qui li passa.*

## 30 Programa d'activitats

12.

Am leuchtenden Sommermorgen  
Geh' ich im Garten herum.  
Es flüstern und sprechen die Blumen,  
Ich aber wandle stumm.

Es flüstern und sprechen die Blumen,  
Und schauen mitleidig mich an:  
Sei unsrer Schwester nicht böse,  
Du trauriger blasser Mann.

13.

Ich hab' im Traum geweinet,  
Mir träumte, du lägest im Grab.  
Ich wachte auf, und die Träne  
Floß noch von der Wange herab.

Ich hab' im Traum geweinet,  
Mir träumt', du verließest mich.  
Ich wachte auf, und ich weinte  
Noch lange bitterlich.

Ich hab' im Traum geweinet,  
Mir träumte, du wär't mir noch gut.  
Ich wachte auf, un noch immer  
Strömt meine Tränenflut.

14.

Allnächtlich im Traume seh' ich dich,  
Und sehe dich freundlich grüßen,  
Und laut aufweinend stürz ich mich  
Zu deinen süßen Füßen.

Du siehest mich an wehmütiglich  
Und schüttelst das blonde Köpfchen;  
Aus deinen Augen schleichen sich  
Die Perlenränntröpfchen.

Du sagst mir heimlich ein leises Wort  
Und gibst mir den Strauß von Cypressen.  
Ich wache auf, und der Strauß ist fort,  
Und's Wort hab' ich vergessen.

15.

Aus alten Märchen winkt es  
Hervor mit weißer Hand,  
Da singt es und da klingt es  
Von einem Zauberland;

12.

*En el lluminós matí d'estiu  
passejo pel jardí.  
Murmuren i parlen les flors,  
però jo camino silenciós.*

*Murmuren i parlen les flors,  
i em miren compassives:  
"No t'enfadis amb la nostra germana,  
home pàl·lid i entristit!"*

13.

*He plorat en somnis,  
somniaiva que eres a la tomba.  
M'he despertat, i les llàgrimes  
encara em queien per les galtes.*

*He plorat en somnis,  
somniaiva que m'abandonaves.  
M'he despertat, i he plorat  
encara molta estona amargament.*

*He plorat en somnis,  
somniaiva que encara m'estimaves.  
M'he despertat, i ha seguit  
rajant la font de les meves llàgrimes.*

14.

*Cada nit et veig en somnis,  
et veig saludar-me amablement,  
jo ploro vivament i em llenço  
als teus dolços peus.*

*Tu em mires melangiosa  
i mous el teu capet ros;  
dels teus ulls surten furtives  
les gotes perlades de les teves llàgrimes.*

*Em dius secretament una dolça paraula  
i em dones un ram de xiprers.  
Quan em desperto, el ram no hi és  
i he oblidat la paraula.*

15.

*Em criden antigues llegendes  
amb blanca mà;  
les seves tonades em canten  
una terra encisada.*

Wo bunte Blumen blühen  
Im gold'nen Abendlicht,  
Und lieblich duftend glühen,  
Mit bräulichem Gesicht;

Und grüne Bäume singen  
Uralte Melodei'n,  
Die Lüfte heimlich klingen,  
Und Vögel schmetternd drein;

Und Nebelbilder steigen  
Wohl aus der Erd' hervor,  
Und tanzen luft'gen Reigen  
Im wunderlichen Chor;

Und blaue Funken brennen  
An jedem Blatt und Reis,  
Und rote Lichter rennen  
Im irren, wirren Kreis;

Und laute Quellen brechen  
Aus wildem Marmorstein,  
Und seltsam in den Bächen  
Straht fort der Widerschein.

Ach, könnt' ich dorthin kommen,  
Und dort mein Herz erfreu'n,  
Und aller Qual entnommen,  
Und frei und selig sein!

Ach! jenes Land der Wonne  
Das seh' ich oft im Traum,  
Doch kommt die Morgensonne,  
Zerfließt's wie eitel Schaum.

16.  
Die alten bösen Lieder,  
Die Träume böse' und arg,  
Die laßt uns jetzt begraben,  
Holt einen großen Sarg.

Hinein leg' ich gar manches,  
Doch sag' ich noch nicht, was:  
Der Sarg muß sein noch größer  
Wie's Heidelberger Faß.

Und holt eine Totenbahre  
Und Bretter fest und dick;  
Auch muß sie sein noch länger,  
Als wie zu Mainz die Brück'.

*On floreixen flors virolades  
en la llum daurada del vespre,  
i els seus amables perfums  
encenen els anhels matrimonials;*

*i els arbres verds canten  
remotes melodies,  
les brises bufen tranquil·les,  
i el ocells canten alegres.*

*I sorgeixen de la terra  
imatges nebuloses,  
que dansen etèries rotllanes  
en un cor meravellós.*

*I cremen guspies blaves  
en cada fulla i en cada branca,  
i voltegen llumetes vermelles  
en cercles incerts i embrollats.*

*I ragen sorolloses fonts  
de salvatges roques de marbre,  
i fantàstiques besllums  
brillen en els rierols.*

*Ah, si pogués anar-hi  
per alegrar el meu cor,  
oblidar totes les penes,  
i ser lliure i feliç!*

*Ah! Aquell país meravellós  
el veig sovint en somnis,  
però en arribar el sol matinal  
s'esvaeix com una tènue bombolla.*

16.  
*Les cançons velles i tristes  
i els somnis dolents i pesats,  
deixeu que ara els enterrí,  
busqueu-me un gran taüt.*

*Hi posaré a dins moltes coses,  
però encara no us diré el què;  
el taüt ha d'ésser més gros encara  
que el gran tonell de Heidelberg.*

*I busqueu-me una civera  
amb travessers sòlids i fermes;  
també ha d'ésser més llarga encara  
que el gran pont de Maguncia.*

Und holt mir auch zwölf Riesen,  
Die müssen noch stärker sein  
Als wie der starke Christoph  
Im Dom zu Köln am Rhein.

Die sollten den Sarg forttragen,  
Und senken ins Meer hinab;  
Denn solchem großen Sarge  
Gebührt ein großes Grab.

Wißt ihr, warum der Sarg wohl  
So groß und schwer mag sein?  
Ich senkt auch meine Liebe  
Und meinen Schmerz hinein.

*I busqueu-me també dotze gegants,  
que han d'ésser més forts encara  
que el forçut St. Cristòfor  
de la catedral de Colònia al Rin.*

*Hauran de portar el taüt  
i llençar-lo al fons del mar;  
car un taüt tan gros  
mereix una gran tomba.*

*Sabeu per què el taüt  
ha d'ésser tan gros i pesat?  
Perquè hi posaré a dintre  
el meu amor i les meves penes.*

---

## Maurice Ravel

### *Histoires naturelles*

Textos de Jules Renard

Traducció de Manuel Capdevila i Font

#### HISTOIRES NATURELLES

##### 1. LE PAON

Il va sûrement se marier aujourd'hui.  
Ce devait être pour hier.  
En habit de gala, il était prêt.

Il n'attendit que sa finacée.  
Elle n'est pas venue.  
Elle ne peut tarder.

Glorieux, il se promène  
Avec une allure de Prince indien  
Et porte sui lui les riches presents d'usage.

L'amour avive l'éclat de ses couleurs  
Et son aigrette tremble com une lyre.  
La fancée n'arrive pas.

Il monte au haut du toit  
Et regarde du côté du soleil.  
Il jette son cri diaboliques:

Léon! Léon!

#### HISTÒRIES NATURALS

##### 1. EL PAÓ

*Segurament es casarà avui.  
Havia de fer-ho ahir.  
Vestit de gala, està preparat.*

*Esperava només a la seva promesa.  
Ella no ha vingut.  
No pot tardar.*

*Gloriós, es passeja  
amb un aire de príncep hindú  
i porta els rics presents de costum.*

*L'amor atia l'esclat des seus colors  
I la seva cresta tremola com una lira.  
La promesa no arriba.*

*Puja dalt de la teulada  
i mira cap al sol.  
Llença el seu crit diabòlic:*

*"Lleó! Lleó!"*



C'est ainsi qu'il appelle sa fiancée.  
 Il ne voit rien venir et personne ne répond.  
 Les volailles habituées  
 Ne lèvent même point la tête.

Elles sont lasses de l'admirer.  
 Il redescend dans la cour,  
 si sûr d'être beau  
 qu'il est incapable de rancune.  
 Son mariage sera pour demain.

Et, ne sachant que faire  
 Du reste de la journée,  
 il se dirige vers le perron.

Il gravit les marches,  
 Comme des marches de temple,  
 D'un pas officiel.

Il se relève sa robe  
 À queue toute lourde des yeux  
 Qui n'ont pu se détacher d'elle.

Il répète encore une fois la cérémonie.

## 2. LE GRILLON

C'est l'heure où, las d'errer,  
 L'insecte negre revient de promenade,  
 Et rèpare avec soin le desordre de son domaine.

D'abord il ratisse ses étroites allées de sable.  
 Il fait de bran de scie qu'il écarte  
 Au seuil de sa retrace.

Il lime la racine de cette grande herbe  
 Proper à le harceler.  
 Il se repose.

Puis il remonte sa minuscule montre.  
 A-t-il fini? Est-elle cassée?  
 Il se repose encore un peu.

Il rentre chez lui et ferme sa porte.  
 Longtemps il tourne sa clé  
 dans la serrure delicate.

Et il écoute:  
 Point d'alarme dehors.

*És així com crida la seva promesa.  
 No veu que vingui res i ningú no el respon.  
 Les aus del corral, acostumades,  
 ni tan sols aixequen el cap.*

*Estan cansades d'admirar-lo.  
 Torna a baixar al pati,  
 tan segur d'ésser bell  
 que és incapaç de rancúnia.  
 El casament serà demà.*

*I no sabent què fer  
 de la resta del dia,  
 va cap a l'escalinata.*

*Puja els esglaons  
 com els d'un temple,  
 amb un pas oficial.*

*Es treu el vestit  
 amb cua, amb uns ulls tan pesats  
 que no han pogut apartar-se'n.*

*Assaja una vegada més la cerimònia.*

## 2. EL GRILL

*És l'hora en què, cansat de vagar,  
 el negre insecte torna del passeig,  
 i posa ordre curosament als seus dominis.*

*Primer rascla els seus estrets camins de sorra.  
 Fa serradures que arrecera  
 al lliandar del seu refugi.*

*Poleix les arrels d'aquesta alta herba  
 apropiada per empaitar-lo.  
 Reposa.*

*Després dóna corda al seu minúscul rellotge.  
 Ha acabat? S'ha trencat?  
 Descansa encara una mica.*

*Torna a casa seva i tanca la porta.  
 Passa estona girant la clau  
 En el pany delicat.*

*I escolta:  
 No hi ha cap alarma enfora.*

## 34 Programa d'activitats

Mais il ne se trouve en sûreté.

Et comme par chaînette  
Dont la poulie grince,  
Il descend juqu'au fond de la terre.

On n'entend plus rien.

Dans la campegen muette,  
Les peupliers se dressent comme des doigts  
En l'air et désignent la lune.

### 3. LE CYGNE

Il glisse sur la bassin, comme un traîneau banc,  
de nuage en nuage. Car il n'a faim que des  
nuages floconneux  
qu'il voit naître, bouger et se perdre dans l'eau.

C'est l'un d'euxqu'il désire. Il se vise du bec,  
Et il plonge tout à coup son col bête de neige,  
Puis, tel un bras de femme sort d'une manche,  
Il retire.  
Il n'a rien.  
Il regarde: les nuages éffarouchés ont disparu.  
Il ne reste qu'un instant désabusé,  
Car les nuages tardent peu à revenir, et,  
Là-bas, où meurent les ondulations de l'eau,  
En voici un qui se reforme.

Doucement, sur son léger coussin de plumes,  
Le cygne rame et s'approche...

Il s'épuise à pêcher de vains reflets,  
Et peut-être qu'il mourra, victime de cette illusion,  
Avant d'attraper un seul morceau de nuage.

Mais qu'est-ce que je dis?

Chaque fois qu'il plonge, il fouille du bec  
La vase nourrissante et ramène un ver.  
Il engraisse comme une oie.

*Però no se sent segur.*

*I com amb una cadena  
en la qual la corriola carrisqueja,  
baixa al fons de la terra.*

*Ja no se sent res.*

*En el camp silenciós,  
els àlbers es redrecen com dits  
en l'aire i senyalen la lluna.*

### 3. EL CIGNE

*S'esquitlla per l'estany, com un trineu blanc  
de núvol en núvol. Car no té fam més que de borralls  
de núvol  
que veu néixer, moure's i perdre's en l'aigua.*

*És un d'ells el que desitja. L'apunta amb el bec  
i submergeix de sobte el seu coll vestit de neu.  
Lavors, com un braç de dona surt d'una mànega,  
es retira.  
No té res.  
Mira: els núvols espantats han desaparegut.  
Només resta un instant desenganyat,  
car els núvols tarden poc a tornar, i,  
allà, on moren les ondulations de l'aigua,  
n'hi ha un que torna a prendre forma.*

*Dolçament, sobre ell son lleuger coixí de plomes,  
el cigne rema i s'hi acosta.*

*S'esgota tot pescant vans emmirallaments,  
i potser morirà, víctima d'aquesta il·lusió,  
abans d'atrapar un sol tros de núvol.*

*Però què és el que dic?*

*Cada vegada que se submergeix, explora amb el bec  
el fang nutritiu i treu un cuc.  
S'engreixa com una oca.*

## 4. LE MARTIN-PÊCHEUR

Ça n'a pas mordu, ce soir,  
Mais je rapporte une rare émotion.

Comme je tenais ma perche de ligne tendue,  
Un martin-pêcheur est venu s'y poser.

Nous n'avons pas d'oiseau plus éclatant.  
Il semblait une grosse fleur bleue  
Au bout d'un long tige.

La perche pliait sou le poids.  
Je ne respirais plus, tout fier d'être pris  
pour un arbre par un martin-pêcheur.

Et je suis sûr qu'il ne s'est pas envolé de peur,  
Mais qu'il a cru qu'il ne faisait que passer  
d'une branche à une autre.

## 5. LA PINTADE

C'est la bossue de ma cour.  
Elle ne rêve que plaies à cause de sa bosse.  
Les poules ne lui disent rien:  
Brusquement, elle se précipite et les harcèle.

Puis elle basse sa tête, penche le corps,  
Ett, de toute la vitesse de ses pattes maigres,  
Elle court frapper, de son bec dur,  
Juste au centre de la roue d'une dinde,  
Cette poseuse l'agaçait.

Ainsi, la tête bleuie, ses barbillons à vif,  
Cocardière, elle rage du matin au soir.  
Elle se bat sans motif,  
Peut-être parce qu'elle s'imagine  
Toujours qu'on se moque de sa taille,  
De son crâne chauve et de sa queue basse.

Et elle ne cesse de jeter un cri discordant  
Qui perce l'air comme un pointe.

Parfois elle quitte la cour et disparaît.  
Elle lasse aux volailles pacifiques  
Un moment de répit.  
Mais elle revient plus turbulente et plus crieuse.  
Et, frénétique, elle se vautre par terre.

## 4. EL MARTINET PESCAIRE

*Res no ha picat, aquest vespre,  
però porto una rara emoció.*

*Quan tenia estesa la meva canya de pescar,  
un martinet pescaire ha vingut a reposar-s'hi.*

*No tenim cap ocell més brillant.  
Semblava una gran flor blava  
i final d'una llarga tija.*

*La canya es torçà pel pes.  
Jo no vaig respirar, orgullós de ser pres  
per un arbre per un martinet pescaire.*

*I estic segur que no s'envolà per por,  
sinó que es pensà que no feia més que passar  
d'una branca a una altra.*

## 5. LA POLLA PINTADA

*És la geperuda del meu pati.  
Sempre busca brega a causa del seu gep.  
Les gallines no li diuen res.  
Bruscament, les empaïta i les ataca.*

*Després abaixa el cap, inclina el cos,  
i, amb tota la rapidesa de les seves potes magres,  
comença a colpejar, amb el dur bec,  
just al mig d'un gall d'indi.  
L'irritava aquest presumit.*

*Així, amb el cap emblavit, la barballera molt viva,  
orgullosa, s'enfurisma del matí al vespre.  
Es baralla sense cap motiu,  
potser perquè s'imagina  
sempre que es burlen de la seva talla,  
del seu crani calb i de la seva cua baixa.*

*I no para de llençar un crit incoherent  
que talla l'aire com una navalla.*

*A vegades deixa el pati i desapareix.  
Dóna a les pacífiques aus  
un moment de respir.  
Però torna més turbulenta i més cridanera.  
I, frenètica, es rebolca per terra.*

## 36 Programa d'activitats

Qu'a-t'elle donc?  
La sournoise fait une farce.

Elle est allée pon dre son oeuf à la campagne.  
Je peux le chercher si ça m'amuse.  
Et elle se roule dans la poussière comme une bossue.

*Què li passa, doncs?  
La hipòcrita gasta una broma.*

*Ha anat a pondre el seu ou al camp.  
Puc anar-lo a buscar si això em diverteix.  
I es rebolca per la pols com una geperuda.*

---

### **Pau Casals**

#### ***Lo blat és segat***

Text d'Apel·les Mestres

Lo blat és segat;  
son himne ha callat,  
malhaja la dallal!  
L'oreig, no trobant  
resposta a son cant  
besa el camp i calla,  
El blat ha partit;  
el blat ha enmudit  
al peu del dallaire;  
algú en farà pans,  
algú en farà cants;  
jo seré el cantaire.  
Lo blat ha passat;  
l'ocell afamat  
tot cantant hi vola;

tot cantant al juny,  
que el camp en retruny,  
les garbes assola.  
Lo blat ha caigut;  
l'hem vist ajagut,  
ni una espiga dreta!  
Pels rostolls, en tant,  
s'amaga amb espant

---

### **Pau Casals**

#### ***Silenci***

Text de Joan Alavedra

Silenci august que amb mantell invisible  
m'embolcalles de greu recolliment  
i parles a l'esperit amb la sensible veu  
que dóna sacre espavent.  
Dius d'altres mons el misteriós missatge?  
De l'altra vida un lleu pressentiment?  
Les coses parlen en ton mut llenguatge  
i el cor comprèn el que no sent la ment.  
Dolç com la nit, el cor, al teu beuratge  
grat refrigeri a l'esperit sedent.

En la quietud del solitari estatge  
ta veu callada és la que més s'entén.  
Esventes del meu dintre el va fullatge  
que els sentits amunteguen amatents  
damunt aquella resplendent imatge  
que quan jo mori ha de volar als vents  
cercant la llum que no coneix calatge.

---

**Enric Morera**

***L'oreneta (del cicle Cançons de carrer)***

Text de Josep Maria de Sagarra

L'oreneta diu  
 jo me'n vaig molt lluny  
 no la sents piular des del teu finestró,  
 frisosament?  
 No la sents amor  
 quan fineix l'estiu?  
 Però tornarà com torna cada any  
 les ales esteses, la nina eixerida.  
 Però no has plorat quan l'has vist partir,  
 pel camí del vent i l'ha seguit cel enllà ta mirada  
 i li has dit amb un sospir  
 oreneta adéu!  
 Però jo me'n vaig

i no torno més,  
 porto el teu esguard com una estrella al pit,  
 calladament  
 me'n vaig poc a poc  
 el bastó a la mà.  
 Deixava el portal com cada matí,  
 si els rostres em guaiten no rès endevinen.  
 Però he plorat tant quan ningú m'ha vist  
 i he dit amb l'esguard encarat a la teva finestra,  
 ai adéu!  
 fins a la mort  
 ai amor, adéu!

---

**Eduard Toldrà**

***Cançó de vela***

Text de Josep Maria de Sagarra

Arrenca el gep flexible de l'onada,  
 canta la boira, xiula el bufarut,  
 ens esquitxa un riuxim d'aigua salada  
 i grinyolen els dintres del llagut.  
 Ai, qui pensa en l'amor,  
 oh, mar sonor!  
 ai, qui pensa en l'amor!  
 Enllà tenim les costes oblidades,  
 enllà hi ha el poble blanquinós, suau,  
 i el llagut, vinga salts i patacades,  
 enmig del gran deliri verd i blau.  
 A terra hi hem deixat coses marcides  
 dels nostres sentiments i voluntats  
 i ara es van aclarint les nostres vides  
 com els serrells d'escuma platejats.

Allà hi ha el neguiteig del nostre viure,  
 les punxes a l'aguait de nostra pell,  
 ara els neguits són coses de per riure,  
 dintre el llagut que va tot de gairell.  
 Au... canta, mariner, xiscla, ventada!  
 no perdi prou el teu delit valent;  
 infla't, vela; remunta, aigua salada;  
 sacseja'ns brutalment.  
 Sacseja'ns brutalment, o mar sonor!  
 Esmicola les penes de l'amor.

**Eduard Toldrà**

***Romanç de Santa Llúcia***

Text de Josep Maria de Sagarra

Perquè avui és Santa Llúcia,  
dia de l'any gloriós,  
pels volts de la Plaça Nova  
rondava amb la meva amor.

Anem tots dos a la fira,  
amiga, anem-hi de jorn,  
que una mica de muntanya  
alegri nostra tristor.  
Comprarem grapats de molsa  
i una enramada d'arboç  
i una blanca molinera

i una ovella i un pastor.  
Ho posarem, al migdia,  
dins el nostre menjador,  
i abans de seure a la taula  
ens ho mirarem tots dos:  
que una mica de muntanya  
ens faci el menjar més dolç.

Perquè avui és Santa Llúcia,  
dia de l'any gloriós,  
tals paraules m'acudien  
quan he vist la meva amor.

---

**Eduard Toldrà**

***Camins de fada***

Text de Tomàs Garcés

Amor, faré una passera  
damunt de la mar.  
La pedra llisca lleugera  
damunt de la mar.

Mon braç l'ha tornat alada.  
Vola, que l'ombra morada  
no sigui xarxa parada  
damunt de la mar.

Si la gavina s'acosta,  
fes via, brunzent.  
Pedra, si és roja la posta,  
fes via, brunzent.

No et torbi l'escull, esquiva  
l'abraçada fugitiva  
del dofí. Sageta viva,  
fes via, brunzent.  
El mar té camins de fada,  
blanc i rosa, Amor.  
Els feia la pedra alada,  
blanc i rosa, Amor.  
Ves-hi peu nu, rosa vera.  
Oreig damunt la passera,  
amb la teva mà lleugera,  
cull l'estel, Amor.



## JORDI ARMENGOL

Nascut a Prats de Lluçanès, inicia els estudis de piano amb Vicenç Prunés a l'Escolania de Montserrat, on també realitza estudis de violí i orgue. Posteriorment continua la formació en piano amb Albert Attenelle i en música de cambra amb Jordi Mora a l'Escola de Música de Barcelona. El 1994 obté el diploma de Recital de la Guildhall School of Music and Drama de Londres i el 1996 finalitza els seus estudis al Conservatori Professional de Música de Tarragona, amb els quals va obtenir el premi d'honor. Posteriorment es trasllada a Freiburg per estudiar amb Vitali Berzon. Són destacables els resultats obtinguts en els concursos nacionals de Madrid, Vilafranca del Penedès, Berga i Carlet.

Ha actuat com a pianista acompanyant en el Festival Grec i en el Maig Coral de Barcelona, en els cicles de Cambra Coral i Concerts de Tarda al Palau de la Música Catalana, així com a l'Auditori i al Liceu. També ha actuat a l'auditori Josep Carreres de Vila-Seca, auditori Enric Granados de Lleida, així com a Manresa, Tarragona i altres ciutats del territori català. Ha participat en el XX Ciclo Música y Teatro al Real Monasterio de San Lorenzo de El Escorial, al XXI Ciclo de Música Clásica de Peníscola, i al Cicle de Concerts dels Jardins de Can March a Mallorca. Fora del territori espanyol ha actuat a França, Estònia i Guatemala.

Ha col·laborat com a pianista acompanyant a les classes de flauta de Magdalena Martínez i de cant amb M. Dayme i R. Smith, entre d'altres, a Barcelona, Tortosa, així com en el Curs Internacional de Dènia, el Festival de Música de Tarragona i el Curs Internacional d'Interpretació Històrica de la Música de la Fundació la Caixa. Ha estat repertorista de l'Escola Superior de Música de Catalunya.

Ha enregistrat per Catalunya Música, Ràdio 4 i ha gravat un CD de l'obra coral i pianística del compositor Cristòfor Taltabull. Es dedica a la música de cambra amb diverses formacions i als recitals amb cantants. Actualment és el pianista del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, dirigit per Josep Vila.

## Concert III



**JOSEP-RAMON OLIVÉ  
I EDUARD MAS**

MÚSICA CLÀSSICA

**Diumenge 20 de novembre**

**19 h**

**10 €**

*UNA NIT A L'ÒPERA*

Baríton: **Josep-Ramon Olivé**

Tenor: **Eduard Mas**

Piano: **Rodrigo de Vera**

---

*Aquest concert serà enregistrat i emès posteriorment per Catalunya Música. Es prega al públic assistent que respecti un especial silenci.*



---

**PROGRAMA**


---

<b>Wolfgang Amadeus Mozart</b> (1756-1791)	De <i>Così fan tutte</i> (1789) Al fato dan legge Un aura amorosa Rivolgete a lui lo sguardo Secondate, aurette amiche	[14']
<b>Gaetano Donizetti</b> (1797-1848)	De <i>L'elisir d'amore</i> (1832) Come paride vezzoso Una furtiva lagrima Qua la mano giovinotto	[16']
Pausa		
<b>Ambroise Thomas</b> (1811-1896)	Elle ne croyait pas (de <i>Mignon</i> ) (1856)	[4']
<b>Georges Bizet</b> (1838-1875)	De <i>Les pêcheurs des perles</i> (1863) L'orage s'est calmé... Ô Nadir! Au fond du temple saint	[12']
<b>Ruggero Leoncavallo</b> (1857-1919)	O Colombina (de <i>Pagliacci</i> ) (1892)	[2']
<b>Gioachino Rossini</b> (1792-1868)	De <i>Il Barbiere di Siviglia</i> (1813) Largo al factotum della città All'idea di quel metallo	[13']

---

### NOTES AL PROGRAMA

---

En el seu darrer recital com a artista resident, el baríton Josep-Ramon Olivé oferirà una vetllada operística a duo amb el tenor banyolí Eduard Mas. Àries d'òperes romàntiques i clàssiques que faran les delícies del públic banyolí i que seran un colofó immillorable a la primera residència lírica de l'Ateneu – CMEM. I és que ambdós cantants han escollit un programa que és una autèntica selecció trufada d'èxits operístics, però amb petites joies no tan conegudes pel gran públic.

Per començar, quatre fragments d'una de les òperes més delicioses de Mozart, *Così fan tutte ossia La scuola degli amanti* (Així fan totes o L'escola dels amants), una òpera bufa en dos actes que inicialment havia d'escriure Salieri. El tema de l'òpera és l'intercanvi de parelles, i com no podia ser d'altra manera amb un argument ple d'embolics i girs inesperats cal destacar l'abundància de parts dedicades a conjunts vocals: duos, tríos, quartets... Els intèrprets inclouran dues peces que ja no se solen interpretar amb l'òpera completa: el duetí "Al fato dan legge" i l'ària "Rivolgete a lui lo sguardo".

Sense abandonar el gènere de l'òpera bufa però passant del classicisme vienès al bel canto italià de la primera meitat del segle XIX, sonaran tres números de *L'Elisir d'Amore*, el primer gran èxit de Donizetti. L'ambient de poblet italià del llibret i les tonades senzilles i folklòriques van guanyar-se el favor del públic ben aviat, sobretot amb una de les obres que escoltarem, "Una furtiva lacrima", que és una de les àries més conegudes de la història de l'òpera.

Molt diferent és el registre de l'òpera romàntica *Mignon*, el primer gran èxit del francès Ambroise Thomas, basada en el *Wilhelm Meister* de Goethe, i una de les poques obres d'ell que s'han mantingut en el repertori.

N'escoltarem una ària per a tenor líric interpretada pel personatge de l'estudiant Wilhelm Meister en una escena en què el personatge principal, Mignon, està en ple deliri.

També fou el primer gran títol operístic del seu autor l'òpera *Els pescadors de perles*, de Bizet, que no tenia ni tan sols vint-i-cinc anys quan la va escriure. En aquesta òpera primerenca d'ambientació exòtica, s'hi reconeixen ja molts dels elements distintius del talent de Bizet, començant per la seva genuïna inspiració dramàtica. Malgrat que ha quedat a l'ombra de *Carmen*, és una peça que ha entrat de ple al repertori. L'obra pateix per les limitacions del llibret, més aviat inconnex, però la partitura gaudeix de la suau expressivitat, elegant i sensual, del millor Bizet.

Encara tindrem temps d'escoltar un fragment d'un altre títol, *Pagliacci*, que és un autèntic great hit. Juntament amb *Cavalleria Rusticana* de Mascagni, són les dues obres més representatives del verisme musical, que pretenia convertir l'òpera en un abrupte «fragment de vida» extret de la realitat social més dura, en contraposició als excessos dels romàntics.

Com a colofó del concert i de la residència, l'òpera bufa més cèlebre de la història, *Il barbiere di Siviglia*, una festa sonora plètòrica de tonades i d'escenes inoblidables.

---

**TEXTOS**


---

**Wolfgang Amadeus Mozart*****Così fan tutte (Així fan totes o L'escola dels amants) K. 588, òpera bufa en dos actes***

Llibret de Lorenzo Da Ponte

Traducció de JMB

(Acte I. Escena 2)

## 7. DUETTINO

Ferrando e Guglielmo:

Al fato dan legge  
 Quegli occhi vezzosi:  
 Amor li protegge,  
 Né i loro riposi  
 Le barbare stelle  
 Ardiscon turbar.

Il ciglio sereno,  
 Mio bene, a me gira:  
 Felice al tuo seno  
 lo spero tornar.

## 7. DUETÍ

*Ferran i Guillem:*

*Al nostre destí donen llei  
 aquests bells ulls:  
 Amor els protegeix,  
 i el seu repòs  
 les bàrbares estrelles  
 no gosen torbar.*

*El teu serè esguard,  
 amor meu, vers mi gira:  
 Felç, al teu abric  
 espero tornar.*

(Acte III. Escena 3)

## 17. ARIA

Ferrando:

Un'aura amorosa del nostro tesoro  
 un dolce ristoro al cor porgerà.  
 Al cor che  
 nutrito da speme,  
 d'amore,  
 di un'esca migliore bisogno non ha.

## 17. ÀRIA

*Ferran:*

*Un aire amorós del nostre tresor  
 un dolç repòs al cor portarà.  
 Al cor que,  
 alimentat amb esperances  
 per l'amor,  
 no necessita cap altre estímulo millor.*

## 44 Programa d'activitats

### 15. ÀRIA (\*)

Guiglielmo:  
Rivolgete a lui lo sguardo  
E vedrete come sta;  
Tutto dice: io gelo, io ardo,  
Idol mio, pietà, pietà!

A voi cara, un sol momento  
Il bel ciglio a me volgete,  
E nel mio ritroverete  
Quel che il labbro dir non sa.  
Un Orlando innamorato  
Non è niente in mio confronto;  
D'un Medoro il sen piagato  
Verso lui nulla io conto;  
Son di foco i miei sospiri,  
Son di bronzo i suoi desiri.  
Se si parla poi di merto,  
Certo io sono ed egli è certo,  
Che gli uguali non si trovano  
Da Vienna al Canada.  
Siam due Cresi per ricchezza,  
Due Narcisi per bellezza;  
In amor i Marcantoni  
Verso noi sarian buffoni;  
Siam più forti d'un ciclope,  
Letterati al par di Esopo;  
Si balliamo un Pich ne cede,  
Si gentil e snello è il piede;  
Se cantiam, col trillo solo  
Facciam torto all'usignuolo,  
E qualch'altro capitale  
Abbiam poi, che alcun non sia.

Bella, bella, tengon sodo,  
Se ne vanno ed io ne godo.  
Eroine di costanza,  
Specchi son di fedeltà.

### 15. ÀRIA (\*)

Guillem:  
*Dirigi-li la mirada  
i veureu com està;  
tot en ell diu: em congelo, em cremo,  
ídol meu: pietat, pietat!*

*I vos estimada, gireu els vostres ulls  
cap a mi un sol instant,  
i en els meus hi trobareu  
allò que els llavis no saben dir.  
Un Orlando enamorat  
no és ningú al meu costat;  
amb el cor trencat de Medoro  
no cal ni comparar;  
els meus sospirs són de foc,  
els seus desigs són de bronze.  
Si parlem de mèrits,  
estic segur i ell també ho està,  
que altres d'iguals no se'n troben  
de Viena al Canadà.  
Som dos Cressus per riquesa,  
dos Narcisos per bellesa;  
en amor Marc Antoni,  
faria el ridícul comparat amb nosaltres;  
som més forts que cíclops,  
litterats a l'alçada d'Isop;  
si ballem, un Pich es fa enrere,  
de tan gentils com són les nostres passes;  
si cantem fem emocionar el rossinyol,  
només amb els nostres refilets,  
i en qualsevol altra virtut  
també tenim allò que ningú més no té.*

*Va bé, va bé: son fermes;  
se'n van i jo me n'alegro.  
Heroïnes de la constància,  
són miralls de fidelitat.*

---

(\*) *Rivolgete a lui lo sguardo* fou substituïda per *Non siate ritrosi* i avui és una obra independent amb número de catàleg K. 584

(Acte II. Escena 4)

21. DUETTO (CON CORO)

Ferrando e Guglielmo:  
 Secondate, aurette amiche,  
 Secondate i miei desiri,  
 E portate i miei sospiri  
 Alla Dea di questo cor.

Voi che udiste mille volte  
 Il tenor delle mie pene,  
 Ripetete al caro bene  
 Tutto quel che udiste allor.

21. DUET (AMB COR)

*Ferran i Guillem:*  
*Secundeu, brises amigues,*  
*secundeu els meus anhels*  
*i conduiu els meus sospirs*  
*vers la deesa d'aquest cor.*

*Vosaltres que mil cops heu escoltat*  
*el caràcter de les meves penes,*  
*repetiu a la meva estimada*  
*tot el que llavors vau escoltar.*

**Gaetano Donizetti**

***L'elisir d'amore, melodramma giocoso en dos actes***

Llibret de Felice Romani basat en *Le philtre* d'Eugène Scribe

Traducció de JMB

(Acte I. Escena 1)

Belcore:  
 Come Paride vezzoso  
 porse il pomo alla più bella,  
 mia diletta villanella,  
 io ti porgo questi fior.  
 Ma di lui più glorioso,  
 più di lui felice io sono,  
 poiché in premio del mio dono  
 ne riporto il tuo bel cor.  
 Veggo chiaro in quel visino  
 ch'io fo breccia nel tuo petto.  
 Non è cosa sorprendente;  
 son galante, son sergente;  
 non v'ha bella che resista  
 alla vista d'un cimiero;  
 cede a Marte iddio guerriero,  
 fin la madre dell'amor.

*Belcore:*  
*Així com el gentil Paris,*  
*donà la poma a la més bella,*  
*adorada camperola meva,*  
*t'entrego aquestes flors.*  
*Però que ell més gloriós,*  
*més feliç encara jo sóc,*  
*perquè com a premi del meu regal*  
*em donaràs el teu bell cor.*  
*Veig clar en el teu rostre*  
*que he obert una escletxa en el teu pit.*  
*No és res sorprenent;*  
*sóc sargent i sóc galant;*  
*no hi ha cap bellesa que es resisteixi*  
*davant la visió d'un soldat;*  
*a Mart, déu de la guerra,*  
*fins la mare d'Amor es rendeix.*

## 46 Programa d'activitats

(Acte II. Escena 8)

Nemorino:

Una furtiva lacrima  
negli occhi suoi spuntò:  
Quelle festose giovani  
invidiar sembrò.  
Che più cercando io vò?  
Che più cercando io vò?  
M'ama! Sì, m'ama, lo vedo. Lo vedo.  
Un solo istante i palpiti  
del suo bel cor sentir!  
I miei sospir, confondere  
per poco a' suoi sospir!  
I palpiti, i palpiti sentir,  
confondere i miei coi suoi sospir...  
Cielo! Si può morir!  
Di più non chiedo, non chiedo.  
Ah, cielo! Si può, Si può morir  
Di più non chiedo, non chiedo.  
Si può morir, Si può morir d'amor.

Nemorino:

*Una furtiva llàgrima  
dels seus ulls va brollar:  
D'aquelles alegres jovenetes  
enveja va semblar tenir.  
Què més puc cercar?  
Què més puc cercar?  
M'estima, sí, m'estima, ho veig, ho veig.  
Només un instant el bategar  
del seu formós cor sentir!  
Els meus sospirs confondre  
quasi amb el seu sospir.  
Els seus batecs, les seves palpitations sentir,  
confondre el nostre sospir...  
Cel! Es pot morir!  
Però res no demano, res no demano.  
Ah, cel! Sí que puc, sí que puc morir!  
Però res no demano, res no demano.  
Es pot morir! Es pot morir d'amor!*

(Acte II. Escena 1)

Belcore:

Qua la mano, giovinotto,  
dell'acquisto mi consolo:  
in complesso, sopra e sotto  
tu mi sembri un buon figliuolo,  
sarai presto caporale,  
se me prendi ad esemplar.

Belcore:

*Dóna'm la mà, jovenet,  
Me n'alegro de l'adquisició:  
Em sembla que, millor o pitjor,  
ets un bon noi,  
aviat seràs caporal  
si segueixes el meu exemple.*

**Ambroise Thomas****Mignon, òpera en tres actes i quatre quadres**

Llibret de Jules Barbier i Michel Carré basat en *Els anys d'aprenentatge de Wilhelm Meister* de Goethe  
Traducció de JMB

(Acte III. Número 14)

## ROMANCE

Wilhelm:

Étrange regard!

Ah! mieux que ma raison le coeur de ce vieillard

Console cet enfant par ses soins ranimée!

J'ai deviné trop tard le secret de Mignon;

Hélas! elle sommeille, et prononce mon nom.

Elle ne croyait pas, dans sa candeur naïve,  
Que l'amour innocent qui dormait dans son coeur,  
Dut se changer un jour en une ardeur plus vive  
Et troubler à jamais son rêve de bonheur.

Pour rendre à la fleur épuisée

Sa fraîcheur, son éclat vermeil,

Ô printemps, donne-lui ta goutte de rosée!

Ô mon coeur, donne-lui ton rayon de soleil!

C'est en vain que j'attends un aveu de sa bouche,  
Je veux connaître en vain se secrètes douleurs,  
Mon regard l'intimide et ma voix l'effrouche,  
Un mot trouble son âme et fait couler ses pleurs!

Sa fraîcheur, son éclat vermeil,

Ô printemps, donne-lui ta goutte de rosée!

Ô mon coeur, donne-lui ton rayon de soleil!

## ROMANÇA

Guillem:

*Mirada estranya!*

*Ah! Millor que la meva raó el cor d'aquest ancià*

*consola aquest infant per les seves cures reanimat!*

*He endevinat massa tard el secret de Mignon;*

*Ai las! Ella somia, i pronuncia el meu nom.*

*Ella no creia pas, en la seva candor ingènua,  
que l'amor innocent que dormia en el seu cor  
es transformaria un dia en una ardor més viva  
i alteraria per sempre més el seu somni de felicitat.*

*Per tornar a la flor seca*

*la seva frescor, el seu esclat rorenc,*

*oh, primavera, dóna-li la teva gota de rosada!*

*Oh, cor meu, dóna-li el teu raig de sol!*

*És en va que espero una confessió de la seva boca,  
vull conèixer en va els seus dolors secrets,  
la meva mirada la intimida i la meva veu l'espanta,  
una paraula pertorba la seva ànima i fa vessar els  
seus plors!*

*La seva frescor, el seu esclat rorenc,*

*oh, primavera, dóna-li la teva gota de rosada!*

*Oh, cor meu, dóna-li el teu raig de sol!*

**Georges Bizet**

**Les pêcheurs des perles**

Llibret d'Eugène Cormon i Michael Carré

Traducció de JMB

(Acte III. Quadre 1)

11. RECITATIVE ET AIR

Zurga:

L'orage s'est calmé.

Déjà les vents se taisent!

Comme eux les colères s'apaisent!

Moi seul j'appelle en vain le calme et le sommeil.

La fièvre me dévore et mon âme oppressée

N'a plus qu'une pensée:

Nadir doit expirer au lever du soleil!

O Nadir, tendre ami de mon jeune âge!

O Nadir, lorsqu'à la mort je t'ai livré!

O Nadir, hélas, par quelle aveugle et folle rage

Mon cœur était-il déchiré!

Non, non, c'est impossible!

J'ai fait un songe horrible!

Non, tu n'as pu trahir ta foi!

Et le coupable, hélas! c'est moi!

O remords! o regrets!

Ah! qu'ai-je fait?

O Nadir, tendre ami de mon jeune âge!

O Léïla, radieuse beauté!

Pardonnez à l'aveugle rage!

De grâce pardonnez aux transports d'un cœur irrité!

Malgré moi, le remords m'opprime!

Nadir, Léïla, hélas! J'ai honte de ma cruauté!

Ah! pardonnez aux transports d'un cœur irrité!

11. RECITATIU I ÀRIA

Zurga:

*La tempesta ja s'ha calmat.*

*Per fi els vents callen!*

*Les ires s'apaivaguen!*

*En va reclamo la calma i el son.*

*La febre em devora i la meva ànima oprimida*

*només té un pensament:*

*Nadir ha d'expirar quan surt el sol!*

*Oh, Nadir, tendre amic de joventut!*

*Oh, Nadir, fins a la mort t'he portat!*

*Oh, Nadir, ai, per quina cega i folla ràbia*

*el meu cor ha estat posseït!*

*No, no, és impossible!*

*He tingut un terrible malson!*

*No, tu no has traït la teva fe!*

*I el culpable, ai, he sigut jo!*

*Oh, remordiments! Oh, penediments!*

*Ah! Què he fet?*

*Oh, Nadir, tendre amic de joventut!*

*Oh, Leïla, bellesa radiant!*

*Perdoneu la ràbia cega!*

*Us prego perdoneu els impulsos d'un cor irritat!*

*Malgrat que em pesi,*

*els remordiments m'oprimeixen!*

*Nadir, Leïla, ai! M'avergoneixo de la meva crueltat!*

*Ah! Perdoneu els impulsos d'un cor irritat!*



(Acte I)

## 2. DUO

Zurga:

C'était le soir!

Dans l'air par la brise attiédi,

Les brahmines au front

Inondé de lumière,

Appelaient lentement

La foule à la prière!

Nadir:

Au fond du temple saint

Paré de fleurs et d'or,

Une femme apparaît!

Je crois la voir encore!

Zurga:

Une femme apparaît!

Je crois la voir encore!

Nadir:

La foule prosternée

La regarde, étonnée,

Et murmure tous bas:

Voyez, c'est la déesse!

Qui dans l'ombre se dresse

Et vers nous tend les bras!

Zurga:

Son voile se soulève!

Ô vision! ô rêve!

La foule est à genoux!

Nadir, Zurga:

Oui, c'est elle!

C'est la déesse

Plus charmante et plus belle!

Oui, c'est elle!

C'est la déesse

Qui descend parmi nous!

Son voile se soulève

Et la foule est à genoux!

Nadir:

Mais à travers la foule

Elle s'ouvre un passage!

## 2. DUO

Zurga:

*Era al vespre!**L'aire per la brisa temperat,**els brahmans amb el front**inundat de llum,**cridant lentament**la gent a la pregària!*

Nadir:

*Al fons del temple sagrat**adornat de flors i d'or,**una dona va aparèixer!**És com si encara la veïés!*

Zurga:

*Una dona va aparèixer!**És com si encara la veïés!*

Nadir:

*La gent agenollada**la mira, atordida,**i xiuxiueja per dessota:**Mireu, és la deesa!**Aquí, entre les ombres, ve i**vers nosaltres estén els braços!*

Zurga:

*El seu vel s'aixeca!**Oh, visió! Oh, somni!**La gent cau de genolls!*

Nadir, Zurga:

*Sí, és ella!**És la deesa**més encantadora i bella!**Sí, és ella!**És la deesa que descendeix**entre nosaltres!**El seu vel s'aixeca**i la gent cau de genolls!*

Nadir:

*A través de la gent**s'obre pas!*

## 50 Programa d'activitats

Zurga:

Son long voile déjà  
Nous cache son visage!

Nadir:

Mon regard, hélas!  
La cherche en vain!

Zurga:

Elle fuit!

Nadir:

Elle fuit!  
Mais dans mon âme soudain  
Quelle étrange ardeur s'allume!

Zurga:

Quel feu nouveau me consume!

Nadir:

Ta main repousse ma main!

Zurga:

Ta main repousse ma main!

Nadir:

De nos cœurs  
l'amour s'empare  
Et nous change en ennemis!

Zurga:

Non, que rien ne nous sépare!

Nadir:

Non, rien!

Zurga, Nadir:

Jurons de rester amis!  
Oh oui, jurons de rester amis!

Oui, c'est elle! C'est la déesse!  
En ce jour qui vient nous unir,  
Et fidèle à ma promesse,  
Comme un frère je veux te chérir!  
C'est elle, c'est la déesse  
Qui vient en ce jour nous unir!  
Oui, partageons le même sort,  
Soyons unis jusqu'à la mort!

Zurga:

El seu llarg vel  
ens amaga el rostre!

Nadir:

El meu esguard, ail!  
La busca en va!

Zurga:

Fuig!

Nadir:

Fuig!  
Però en la meva ànima, de sobte,  
una estranya ardent s'encén!

Zurga:

Un foc nou em consumeix!

Nadir:

La teva mà reposa en la meva!

Zurga:

La teva mà reposa en la meva!

Nadir:

Dels nostres cors  
l'amor s'ensenyoreix  
i ens converteix en enemics!

Zurga:

No, que res no ens separi!

Nadir:

No, res!

Zurga, Nadir:

Jurem ser sempre amics!  
Oh, sí, jurem ser sempre amics!

Sí, és ella! És la deesa!  
Aquell dia ens va venir a unir,  
i fidel a la meva prometença,  
com un germà t'estimaré!  
És ella, és la deesa,  
qui va venir aquell dia a unir-nos!  
Sí, compartim la mateixa sort,  
estiguem units fins a la mort!

**Ruggero Leoncavallo*****Pagliacci*, òpera en un pròleg i dos actes**

Llibret de Ruggero Leoncavallo

Traducció de JMB

(Acte II)

La voce di Beppe (Arlecchino):  
 Oh! Colombina, il tenero  
 fido Arlecchin è a te vicin!  
 Di te chiamando e sospirando,  
 aspetta il poverin!  
 La tua faccetta mostrami,  
 ch'io vo' baciàr senza tardar,  
 la tua boccuccia.  
 Amor, mi cruccia e mi sta a tormentar!  
 Ah, Colombina!  
 schiudimi il finestrin,  
 che a te vicin di te chiamando  
 e sospirando e il povero Arlecchin!  
 A te vicin è Arlecchin!

*La veu de Beppe (Arlequí):*  
*Oh! Colombina,*  
*el tendre i fidel Arlequí ja és aquí...*  
*Cridant-te i sospirant,*  
*espera el pobret!*  
*Mostra'm la teva carona,*  
*que vull besar sense tardar,*  
*la teva boqueta.*  
*Amor, em crucifica i em turmenta!*  
*Ah, Colombina!*  
*Obre'm la finestreta, que,*  
*prop teu està cridant-te i sospirant*  
*està el pobre Arlequí!*  
*Prop teu està Arlequí!*

**Gioachino Rossini*****Il Barbiere di Siviglia*, òpera bufa en dos actes**

Llibret de Cesare Sterbini, basat en la comèdia de Pierre Beaumarchais *Le Barbier de Séville* i el llibret de *Il barbiere di Siviglia* de Giuseppe Petrosellini

(Acte I. Escena 1)

## 2. CAVATINA

Figaro:  
 La ran la lera, la ran la la.  
 La ran la lera, la ran la la.  
 Largo al factotum  
 della città,  
 largo!  
 La ran la, la ran la,  
 la ran la, la!

## 2. CAVATINA

*Figaro:*  
*La ran la lera, la ran la la.*  
*La ran la lera, la ran la la.*  
*Obriu pas al factòtum*  
*de la ciutat,*  
*obriu pas!*  
*La ran la, la ran la,*  
*la ran la, la!*

Presto a bottega  
che l'alba è già, presto!  
La ran la, la ran la,  
la ran la, la.

Ah, che bel vivere,  
che bel piacere,  
per un barbiere di qualità,  
di qualità!  
Ah, bravo, Figaro,  
bravo, bravissimo; bravo!  
La ran la, la ran la,  
la ran la, la.  
fortunatissimo per verità!  
La ran la, la ran la,  
la ran la, la.  
Pronto a far tutto,  
la notte, il giorno  
sempre d'intorno in giro sta.  
Miglior cuccagna per un barbiere,  
vita più nobile, no, non si dà.  
La, la ran la,  
la ran la, la ran la.  
Rasori e pettini,  
lancette e forbici,  
al mio comando tutto qui sta.  
V'è la risorsa poi del mestiere  
colla donnetta, col cavaliere.  
Ah, che bel vivere,  
che bel piacere  
che bel piacere  
per un barbiere di qualità,  
di qualità.

Tutti mi chiedono,  
tutti mi vogliono,  
donne, ragazzi,  
vecchi, fanciulle.  
Qua la parrucca...  
Presto la barba...  
Qua la sanguigna,  
presto il biglietto!  
Figaro, Figaro, Figaro, Figaro!  
Ahimè!, ahimè! Che furia!  
Ahimè!  
Che folla!  
Uno alla volta, per carità!  
Figaro! Son qua  
Ehi Figaro! Son qua.  
Figaro qua, Figaro là,

*De pressa, a la botiga,  
que ja s'ha fet de dia, de pressa!  
La ran la, la ran la,  
la ran la, la.*

*Ah, quina vida tan bonica,  
quin plaer tan gran,  
per a un barber de qualitat,  
de qualitat!  
Ah, bravo, Figaro, bravo,  
bravissim, bravo!  
La ran la, la ran la,  
la ran la, la.  
Ets de veres afortunadíssim!  
La ran la, la ran la,  
la ran la, la.  
Sempre a punt per a fer de tot,  
nit i dia,  
d'un costat a l'altre.  
Millor ganga per a un barber  
ni vida més noble, no hi ha, no.  
La, la ran la,  
la ran la, la ran la.  
Navalles i pintes,  
bisturís i tisores  
tots ells a les meves ordres estan,  
tinc recursos i ofici,  
amb la donzella, amb el cavaller.  
Ah, quina vida tan bonica,  
quin plaer tan gran,  
quin plaer tan gran,  
per a un barber de qualitat,  
de qualitat!*

*Tots em criden,  
tots em sol·liciten,  
dones, nois,  
vells i nenes.  
Porta la perruca...  
de pressa, la barba...  
Porta les sangoneres,  
de pressa, aquesta carta.  
Figaro, Figaro, Figaro, Figaro!  
Ai de mi, ai de mi! Quina fúria!  
Ai de mi!  
Ai, quina multitud!  
D'un en un, per caritat!  
Figaro! Sóc aquí!  
Eh, Figaro! Sóc aquí!  
Figaro aquí, Figaro allà,*

Figaro qua, Figaro là,  
 Figaro su, Figaro giù,  
 Figaro su, Figaro giù!  
 Pronto prontissimo  
 son come il fulmine,  
 sono il factotum della città,  
 della città!  
 Ah, bravo Figaro,  
 bravo, bravissimo!  
 A te fortuna, a te fortuna,  
 a te fortuna  
 non mancherà.  
 La, la ran la, la ran la, la ran.  
 A te fortuna, a te fortuna,  
 a te fortuna  
 non mancherà!  
 Sono il factotum de la città!

#### 4. DUETTO

Figaro:  
 All'idea di quel metallo  
 portentoso, onnipossente,  
 un vulcano la mia mente  
 già incomincia a diventar!

Comte:  
 Su, vediamo,  
 su vediam di quel metallo  
 qualche effetto,  
 qualche effetto sorprendente  
 del vulcano,  
 del vulcano della tua mente  
 qualche mostro,  
 qualche mostro singolar!

Figaro:  
 Voi dovrete travestirvi,  
 per esempio, da... soldato.

Comte:  
 Da soldato?

Figaro:  
 Sì, signore.

Comte:  
 Da soldato? e che si fa?

*Figaro aquí, Figaro allà,  
 Figaro amunt, Figaro avall,  
 Figaro amunt, Figaro avall!  
 De pressa, ben de pressa,  
 sóc com el llamp,  
 sóc el factòtum de la ciutat,  
 de la ciutat!  
 Ah, bravo Figaro,  
 bravo, bravíssim!  
 A tu fortuna, a tu fortuna,  
 a tu fortuna  
 mai no et faltará.  
 La, la ran la, la ran la, la ran.  
 A tu fortuna, a tu fortuna,  
 a tu fortuna  
 mai no et faltará!  
 Sóc el factòtum de la ciutat!*

#### 4. DUET

*Figaro:  
 La sola idea d'aquest metall  
 poderós, omnipotent,  
 en un volcà la meva ment  
 ja comença a convertir!*

*Comte:  
 Va, vinga,  
 Va, veiem d'aquest metall  
 algun efecte,  
 algun efecte sorprenent;  
 del volcà,  
 del volcà de la teva ment  
 veiem-ne alguna mostra,  
 alguna mostra singular.*

*Figaro:  
 Vos us haureu de disfressar,  
 per exemple, de... soldat.*

*Comte:  
 De soldat?*

*Figaro:  
 Sí, señor.*

*Comte:  
 De soldat? I què faig?*

## 54 Programa d'activitats

Figaro:

Oggi arriva un reggimento.

Conte:

Sì, è mio amico il Colonnello.

Figaro:

Va benon.

Conte:

Eppoi?

Figaro:

Cospetto!

Dell'alloggio col biglietto  
quella porta s'aprirà.

Che ne dite, mio signore?

Non vi par? Non l'ho trovata?

Conte, Figaro:

Che invenzione prelibata!

Bravo, bravo,

bella, bella,

in verità!

Figaro:

Piano, piano un'altra idea!

Veda l'oro cosa fa.

Ubbriaco sì, ubbriaco,

mio signor, si fingerà.

Conte:

Ubbriaco?

Figaro:

Sì, signore.

Conte:

Ubbriaco? Ma perchè?

Figaro:

Perchè d'un  
ch'è poco in sè

che dal vino

casca giù,

il tutor, credete a me,

il tutor si fiderà.

*Figaro:*

*Avui arriba un regiment.*

*Comte:*

*Sí, el coronel és amic meu.*

*Figaro:*

*Doncs perfecte.*

*Comte:*

*I doncs?*

*Figaro:*

*Recoi!*

*Amb la butlleta d'allotjament  
aquesta porta s'obrirà.*

*Què me'n dieu d'això, missenyor?*

*No us sembla una bona idea?*

*Comte, Figaro:*

*Quina bona pensada!*

*Bravo, bravo,*

*bona, bona,*

*de veritat!*

*Figaro:*

*Poc a poc, una altra idea!*

*Veieu el que fa l'or.*

*Borratxo, sí, borratxo*

*missenyor, fingireu estar.*

*Comte:*

*Borratxo?*

*Figaro:*

*Sí, senyor.*

*Comte:*

*Borratxo? Però per què?*

*Figaro:*

*Perquè d'un*

*que no hi és del tot,*

*que està a punt de caure*

*fart de vi,*

*el tutor, creieu-me,*

*el tutor se'n refiarà.*

A due:  
Che invenzione prelibata!  
Bravo, bravo,  
bella, bella,  
in verità!

Conte:  
Dunque?

Figaro:  
All'opra.

Conte:  
Andiamo.

Figaro:  
Da bravo.

Conte:  
Vado.  
Oh, il meglio  
mi scordavo.  
Dimmi un po', la tua bottega  
per trovarti, dove sta?

Figaro:  
La bottega? Non si sbaglia;  
guardi bene; eccola là.

Numero quindici a mano manca  
quattro gradini, facciata bianca,  
cinque parrucche nella vetrina  
sopra un cartello "Pomata fina".  
Mostra in azzurro alla moderna,  
v'è per insegna una lanterna  
Là senza fallo mi troverà.

Conte:  
Ho ben capito

Figaro:  
Or vada presto.

Conte:  
Tu guarda bene

Figaro:  
Io penso al resto.

*Ambdós:  
Quina bona pensada!  
Bravo, bravo,  
bona, bona,  
de veritat!*

*Comte:  
I doncs?*

*Figaro:  
A treballar.*

*Comte:  
Som-hi.*

*Figaro:  
Doncs endavant.*

*Comte:  
Vinc.  
Oh, me n'oblidava  
d'allò més important.  
Digues-me, la teva botiga,  
per trobar-la, on és?*

*Figaro:  
La botiga? No té pèrdua;  
fixi-s'hi bé; heus-la aquí.*

*Número quinze a mà esquerra,  
quatre esgraons, façana blanca,  
cinc perruques a l'aparador,  
al damunt un rètol "Pomada fina".  
Mostrador blau a la moderna,  
i per ensenya una llanterna.  
Allà sens dubte em trobarà.*

*Comte:  
Entesos.*

*Figaro:  
Ara vagi de pressa.*

*Comte:  
Tu estigues al cas.*

*Figaro:  
M'ocupo de la resta.*

## 56 Programa d'activitats

Conte:

Di te mi fido

Figaro:

Colà l'attendo.

Conte:

Mio caro Figaro...

Figaro:

Intendo, intendo.

Conte:

Porterò meco...

Figaro:

La borsa piena.

Conte:

Sì, quel che vuoi,  
ma il resto poi.

Figaro:

Oh non si dubiti, che bene andrà.

Conte:

Ah, che d'amore la fiamma io sento,  
nunzia di giubilo e di contento!  
D'ardor insolito  
quest'alma accende  
e di me stesso maggior mi fa.

*Comte:*

*Confío en tu.*

*Fígaro:*

*Allà l'espero.*

*Comte:*

*Estimat Figaro...*

*Fígaro:*

*Entesos, entesos.*

*Comte:*

*Portaré al damunt...*

*Fígaro:*

*Una bossa ben plena.*

*Comte:*

*Sí, el que vulguis,  
però la resta després.*

*Fígaro:*

*Oh, no ho dubti, tot anirà bé.*

*Comte:*

*Ah, d'amor la flama sento  
anunciar joia i alegria!  
Amb una ardor insòlita  
La meva ànima s'encén  
i em fa més gran del que ja sóc.*





## EDUARD MAS

Nascut l'any 1988 a Banyoles, Eduard Mas s'introdueix a la música participant en diferents projectes vocals durant la infància i l'adolescència, com ara el Cor del Centre Excursionista de Banyoles, el Cor Small i Cor de Teatre. Posteriorment, estudia Història de l'Art a la Universitat de Barcelona. El 2011 es trasllada a Londres per començar la carrera de cant a la Guildhall School of Music and Drama.

El 2012 va ser guardonat amb el premi per a joves cantants del Regne Unit Kathleen Ferrier Society Bursary for Young Singers. A partir de llavors, ha cantat diverses vegades en el cicle de concerts 'Song in the City' (Londres) repertori de Schubert, Tolrà, Britten, Poulenc i Quilter, entre d'altres. També ha estat convidat a festivals com l'Anneccy Classic Festival (França), el St Lawrence Jewry Music Festival (Londres) i el Festival (a)phònica de Banyoles.

El 2014 va participar en el curs de Lied alemany Franz-Schubert-Institut a Àustria, on va tenir l'opunitat de treballar amb mestres del gènere com Elly Ameling, Christa Ludwig, Robert Holl, Roger Vignoles i Julius Drake. Aquell mateix any va participar en una altra masterclass amb Wolfgang Holzmair, al Wigmore Hall de Londres.

En òpera, ha interpretat els rols de Ferrando a *Così fan Tutte* de Mozart al Frome Festival; Cub a l'òpera contemporània *Boys of Paradise*, representada al Tête à Tête opera festival; Ubaldo a *Armida* de Haydn amb l'Orchestra Purpur, a Croàcia i Eslovènia; Don Basilio a *Le Nozze di Figaro*; Tancredi a *Il combattimento di Tancredi e Clorinda*, dirigida per Andrew Lawrence-King; i escenes de *Die Fledermaus* de Strauss (Eisenstein), *L'incoronazione di Poppea* (Nerone), *Fidelio* de Beethoven (Jaquino), *La Finta Giardiniera* de Mozart (Belfiore) i *Alcina* de Handel (Oronte).

Els seus estudis de postgrau són possibles gràcies al suport de Help Musicians Uk Fleming Award i el Guildhall School Trust.



## RODRIGO DE VERA

Nascut l'any 1988 a Burgos, s'instal·la a Irún als vuit anys on realitza els estudis de piano al Conservatori municipal. Posteriorment es forma a Musikene a San Sebastià (Títol Superior de Música), a la Guildhall School of Music & Drama de Londres (Màster de Correpetició) i a la English National Opera (ENO) com a aprenent de correpetidor. Té experiència com a repertorista, pianista acompanyant i recitalista tant en el gènere vocal com en l'instrumental.

Pianista, director d'orquestra i correpetidor, actualment treballa al Gran Teatre del Liceu de Barcelona. Actiu recitalista, intèrpret i artista de gravació, recentment ha debutat en el llegendari Wigmore Hall de Londres en un recital, conjuntament amb el tenor gal·lès Joshua Owen Mills. També ha tocat en viu pel programa In Tune de BBC Radio 3. Rodrigo ha sigut membre de la Joven Orquesta de Euskal Herria (EGO, 2009-2011), amb la qual ha gravat la banda sonora pel documental 778 - *La Chanson de Roland* en Eibar (País Vasco). Ha treballat amb altres orquestres com la Simfònica d'Euskadi, Antologia de La Zarzuela, i Luis Mariano.

Juntament amb la violoncel·lista María Eugenia Silguero, com a Dúo Sil-ver, ha ofert nombrosos recitals fins i tot actuant en el Cicle de Joves Intèrprets de la 69ª Quincena Musical de San Sebastián i el Ateneo Guipuzcoano. El duo va publicar el seu primer àlbum *Dúo Sil-ver en concierto* la primavera de 2007.

Concursos, premis i mencions especials inclouen Primer Premi del Concurso Internacional de Piano Ciudad de San Sebastián (2006), Diploma d'Honor de Música de Cambra (Diploma d'Onore) en el Torneo Internazionale di Musica (T.I.M. 2008), i el Concert Recital Diploma concedit per la Guildhall School of Music & Drama (2013). El juny de 2012 va ser convidat per actuar a l'estrena mundial de dues obres del compositor David Cantalejo, premiades en el 6è Concurs de Composició per Txistu (Música de Cambra) Ciudad de Durango. Ha tingut altres mentors i ha participat a classes magistrals de correpetidors com David Syrus (Royal Opera House, Covent Garden), Mark Hastings (Gran Teatre del Liceu, Barcelona) i Mack Sawyer (Teatro Real, Madrid), Rubén Fernández, Pamela Bullock, David Gowland (director artístic del Jette Parker Young Artists Programme, Royal Opera House), Jacques Rouvier (CNSM de Paris), Gerald Finley, Luciana Serra i Sir Richard Bonyngé.



## Activitats paral·leles



### QUI TÉ POR DE L'ÒPERA? CURS D'AUDICIÓ MUSICAL

**Professor:** Marcel Gorgori

**Horari:** dissabtes, d'11 h a 13 h

**Període:** 1 d'octubre, 5 de novembre  
i 3 de desembre

**Preu:** 36 € curs (18 € socis JMB)

Marcel Gorgori és un dels grans divulgadors de l'òpera al nostre país, ja sigui a solo o a duo amb Roger Alier. El gran públic el coneix pels seus programes a TV3 i Catalunya Música, com ara *Nit d'Arts*, *Va d'òpera*, *En clau de vi* o *Històries d'òpera*, que han aconseguit aproximar l'apassionant món de la lírica a tothom. Gorgori oferirà aquest curs a l'Ateneu – CMEM concebut com una introducció a l'òpera adreçada a tots els públics. Tal com assegura ell mateix: "L'òpera és un art a l'abast de tothom i en el qual, un cop s'hi entra, es converteix en un pou insondable d'emocions i coneixement. Si t'hi animes, ho fem junts".

### PROGRAMA DEL CURS

#### 1. L'òpera ens agrada més del que ens pensem

L'òpera viu quotidianament amb tots nosaltres i, a més, a tots ens agrada que sigui així, tant als qui ens confessem aficionats, com als qui "creuen" que no en són. El que passa és que en moltes ocasions no sabem que la música que estem escoltant i que ens agrada és òpera, molt sovint apareix en moments en els quals no hi podem dedicar tota l'atenció i, sobretot, apareix sempre en unes condicions nefastes per a entrar-hi i aficionar-s'hi de veritat. En aquesta conferència donarem proves d'això, i veurem i escoltarem l'òpera com s'ha de veure i escoltar, perquè ens atrapi per sempre.

#### 2. Els recursos vocals dels cantants d'òpera

No els ha passat mai d'escoltar una ària o un fragment d'òpera, cantada pel cantant A, i els ha deixat indiferent i, en canvi, escoltant el mateix fragment cantat pel cantant B els ha aconseguit emocionar de veritat? Per què passa això? No estan cantant la mateixa partitura aquells dos cantants? No estan cantant la mateixa òpera i del mateix compositor? Per què, doncs, un ens commou, i l'altre ens deixa quasi indiferent? En aquesta conferència mostrarem els recursos vocals que fan servir els grans cantants d'òpera per tal de doblar l'efecte de les seves interpretacions i aconseguir que ens commoguin.

#### 3. Els diferents tipus de veus, a l'òpera

Tenen el mateix tipus de veu els tres tenors (Carerras, Domingo i Pavarotti)? Montserrat Caballé i Victòria dels Àngels? I Maria Callas i la seva gran rival Renata Tebaldi? I entre les grans figures d'avui... Juan Diego Flórez és el mateix tipus de tenor que Jonas Kaufmann o que Rolando Villazón? En aquesta conferència veurem com es classifiquen les veus a l'òpera, quines són les característiques i la manera de cantar de cada tipus, i alhora, situarem els grans noms de l'òpera del passat i també del present en el tipus de veu que li correspon.

*Marcel Gorgori*



### CONCIERTO BARROCO CLUB DE LECTURA

**Dimarts 20 de desembre**  
**19 h**  
**Gratuït**

CLUB DE LECTURA DE LA BIBLIOTECA DE BANYOLES

El Club de Lectura de la Biblioteca Pública de Banyoles proposa cada mes una cita amb un llibre especialment escollit. La darrera sessió de l'any coincidirà amb la cloenda de la residència de Josep-Ramon Olivé. L'obra triada per acostar-se al món de l'òpera és un petit clàssic de la literatura hispano-americana: *Concierto barroco*, del gran escriptor cubà Alejo Carpentier, un deliciós relat que gira a l'entorn de l'estrena de l'òpera *Montezuma* de Vivaldi.

Conductor: **Albert Torrecasana**



### ASSAIGS OBERTS ATENEU FORMACIÓ

**Dates per confirmar**  
**Hores per confirmar**  
**Gratuït**

Una part fonamental de les residències artístiques de l'Ateneu – CMEM de Banyoles és la seva vessant pedagògica, vinculada a l'Escola Municipal de Música de Banyoles, ubicada al mateix equipament. En el cas de la residència 2016 de Josep-Ramon Olivé, aquesta vessant formativa es traduirà en assaigs oberts adreçats als alumnes de l'EMMB i a les seves famílies.



# Entrevista a Josep-Ramon Olivé

“La residència és un projecte ambiciós que em permetrà expandir repertori i descobrir noves peces”

## “Quan vaig al Camp Nou canto els gols sense forçar massa la veu”



### **Què hi fa un noi nascut a finals dels 80 en el món de la lírica?**

Ho he viscut de forma molt natural. Vaig començar amb la música de ben petit a través de jocs i poc a poc vaig anar agafant-hi interès. Quan tenia sis anys vaig començar piano i solfeig i com que tenia facilitat els meus pares van pensar que potser m'agradaria entrar a l'Escolania de Montserrat. Ells coneixien gent que hi havia portat els seus fills i n'havien tingut una bona experiència. Un any abans d'entrar a l'Escolania també vaig començar a estudiar violoncel, ja que allà et feien escollir dos instruments, un dels quals és el piano, i l'altre havia de ser de l'orquestra. No sé ben bé per què vaig escollir el violoncel. Suposo que l'havia vist tocar i em va fer gràcia. El que segur que no volia tocar era el violí, perquè recordo que en aquella època em semblava massa estrident. Així que amb deu anys me'n vaig anar cap a Montserrat. Són anys que a la llarga han marcat molt la meva carrera professional, ja que la formació que hi vaig rebre ha estat clau en molts sentits.

### **Concreta-ho.**

Podem dir que va ser un període educatiu molt intens. Ara és diferent però en aquella època ens passàvem quasi tot l'any a Montserrat. Teníem una jornada molt dividida, al matí fèiem l'escolarització reglada mentre que la tarda la dedicàvem a la música. Cada dia sortíem dues vegades a cantar al Monestir, al migdia i al vespre. Fèiem concerts per tot Catalunya i també a l'estranger. Vaig visitar Roma, París, etc., i també vam fer una gira pel Japó de quinze dies. Això, quan ets petit, et deixa una empremta molt profunda.

Quan tens dotze anys no saps si seràs músic o no en un futur, simplement ets un nen que va allà, i que rep una formació musical molt àmplia. Com a nen, però, no ho vius així. És com ser de colònies durant quatre anys i amb els teus amics. Sense adonar-te'n, el teu cos i el teu cervell absorbeixen aquest coneixement. Quan vaig decidir tirar pel camí de la música em vaig adonar que tenia unes



eines que havia adquirit involuntàriament però que, en canvi, tenen un enorme valor.

### **Algú pot dir que el ritme d'estudi i d'exigència que vas viure, és massa gran per a un nen.**

El cervell acaba retenint les experiències positives i jo te'n parlo des de la perspectiva d'una persona que ha madurat, però no crec que siguin records esbiaixats, el record que tinc és de passar-m'ho molt bé.

### **I la formació humana?**

L'educació que vam rebre allà va ser molt positiva, tant en el tracte amb les educadores com amb la comunitat benedictina, que tot i que amb la majoria no hi teníem una relació directa diària, sí que ens tractaven com si fóssim una família.

### **Puges a Montserrat quan tornes de Londres?**

Fa temps que no hi vaig perquè quan baixo a Catalunya el poc temps que tinc l'intento dedicar a la família i els amics... Però m'agradaria pujar-hi aviat!

### **Dels deu als catorze anys a Montserrat i després...**

A l'Escola de Música de Barcelona, on vaig continuar amb els estudis de piano i de violoncel i on vaig ser fins als divuit anys, quan vaig acabar batxillerat i vaig començar la carrera de Direcció de Cor. També vaig estar cantant a diversos cors, com ara el Cor Albada de l'Agrupació Cor Madrigal, el Cor de la Universitat Ramon Llull, etc. La direcció era una especialitat que combinava diferents coses que m'interessaven en la música i que, per això, en aquell moment em va atreure. Va ser durant els meus estudis de direcció que vaig començar amb els estudis de cant, que havia deixat després de Montserrat, perquè dels catorze als divuit la veu canvia radicalment i no està del tot formada. Als vint anys m'hi vaig tornar a posar.

### **I quines sensacions vas tenir?**

Vaig experimentar amb la veu, vaig treballar la tècnica i vaig veure que m'hi trobava còmode, que podia usar recursos que havia après. La meua professora de Cant Clàssic de llavors era la Mireia Pintó. El

2010 vaig entrar a la Capella Reial de Catalunya, la primera acadèmia que va fer en Jordi Savall. A poc a poc, la formació coral es va anar especialitzant en conjunts i després he acabat a la lírica individual. Un procés molt natural.

### **Vas a Londres per necessitat formativa o vital?**

El 2012 vaig acabar cant i la Mireia em va aconsellar de marxar. Per què? Va ser una combinació de recerca d'experiència vital i també formativa. Buscava un destí per ampliar els meus estudis quan vaig tenir la sort de conèixer en Rudolf Piernay, que és el professor que tinc actualment. Me l'havien recomanat molt i em va agradar la manera com treballava la veu. En aquell moment ell donava classes a Londres i a Mannheim (Alemanya), i vaig pensar que Londres seria un bon lloc per anar, ja que coneixia professors que hi havien fet els seus estudis i en parlaven molt bé. Des del 2012, he fet un màster de cant (òpera, Lied i oratori), també classes de drama, moviment, etc. És una formació molt completa. Quan vaig acabar el 2014, em van agafar pel curs d'òpera, que dura dos anys i que té com a objectiu formar cantants d'òpera perquè ho siguin amb totes les seves capacitats musicals, dramàtiques i interpretatives per afrontar una carrera professional operística.

### **Entrar en aquest curs no és senzill.**

És un curs molt exigent, a les proves de selecció s'hi presenta gent de tot el món, es fan audicions durant uns dies i, sí, no és fàcil tenir-hi una plaça. Entrar-hi va ser molt important per a mi.

### **El 2016 acabes aquesta formació, com et plantejes el teu futur?**

Puc continuar perfeccionant aquesta formació operística i posar-me a treballar en el sentit més estricte de la paraula. En el meu cas, però, treballo en diferents disciplines des de fa molts anys. Tinc la possibilitat de continuar en aquest camí, expandir-lo, buscar un agent que controli la meua carrera i que m'ajudi a desenvolupar-la i a buscar els projectes que poden enriquir la formació. Per altra banda, puc situar-me en el següent pas acadèmic,

que és treballar als teatres d'òpera. És una dinàmica semiprofessional en la qual et tracten com a empleat tot i ser un programa de joves intèrprets. La veritat és que tinc totes les possibilitats obertes, però no tinc pressa. Es tracta d'anar treballant i buscant el camí.

### **Et veus instal·lat a Londres o a alguna altra banda, o a Barcelona?**

L'any que ve seré a Londres segur però en un futur proper la idea és tornar a Barcelona, encara que el que és normal és que toqui viatjar.

### **Has participat al projecte per recuperar la sarsuela catalana *La viola d'or*, ets membre de la Capella Reial, etc. Ets eclèctic en gèneres i projectes.**

M'agrada anar a públics molt diferents i interpretar peces de diversos segles. En el terreny on em sento més còmode és amb la música antiga però m'encanta recuperar peces contemporànies com ara *La viola d'or* d'Enric Morera o, per exemple, ara fa dos anys vaig estrenar *L'eclipsi* (d'Alberto Garcia-Demestres) al Teatre Nacional de Catalunya. Són experiències que enriqueixen la teva formació com a cantant i que li donen fortalesa.

### **Què suposa per a tu la residència artística a l'Ateneu - CMEM?**

És molt important que m'hàgiu ofert ser artista resident. És un honor compartir residència amb intèrprets com ara Pau Codina o el Quartet Gerhard. Per a mi és una oportunitat, m'ho plantejo com un projecte ambiciós que em permetrà expandir repertori i descobrir noves peces. També és important que sigui una residència atractiva per al públic de Banyoles, que pugui descobrir noves formes d'interpretar.

### **Els tres concerts són molt variats.**

Volia fer repertoris diferents per demostrar versatilitat i també per atraure gent diferent a cada concert. El primer concert és de música antiga, una de les vessants que més pes ha tingut en la meua

formació com a cantant. Ja que l'any passat vaig guanyar el primer premi de la Händel Competition, volia aprofitar la volada del repertori que vaig haver de preparar l'autor i completar-ho amb altra música barroca. Amb *Vespres d'Arnadí*, que van fer deu anys el 2015, hi he treballat moltes vegades i tinc molt bona entesa amb tots ells, especialment amb el director Dani Espasa. És un artista molt versàtil amb el qual em sento molt a prop.

### **El concert de juny estarà protagonitzat pel lied.**

És un gènere que m'agrada molt i sempre que n'he fet un recital a Catalunya intento comptar amb el pianista Jordi Armengol. Tenim molta química treballant i n'aprenc molt sempre, a més crec que podem aconseguir un nivell de detall molt interessant en el que fem. Ens agrada incloure peces catalanes en concerts tant aquí com a l'estranger. Crec que és un tema molt important. Hi ha molta obra i compositors desconeguts que, a poc a poc, es van recuperant. És imprescindible que es faci aquesta feina i portar-la a l'estranger, s'ha de fer arribar la nostra música. A vegades tenim la idea que la música que es fa aquí és de menys qualitat i no és així. Si nosaltres no valorem el nostre patrimoni ningú no ho farà.

### **Destaca'n alguna peça.**

Es fa difícil escollir-ne una perquè últimament se'n recuperen moltes. El problema de base és tenir la idea que el que ve de fora sempre és millor. Hem de lluitar en contra d'aquesta idea per poder evolucionar com a cultura i com a poble i hem de ser conscients del que tenim. Ara mateix, he recuperat obres de Pau Casals per a veu i piano que tenen un gran interès musical, pel fet diferencial amb altres compositors de l'època. També hi ha l'òpera d'Enric Morera *La viola d'or*, o bé la versió d'El cant espiritual de Ricard Lamote de Grignon; si bé el poema de Maragall és conegut la peça musical no ho és tant. Vaig tenir la sort de poder-la cantar, per exemple, a l'Ateneu Barcelonès, dins el cicle de música catalana de l'Associació Joan Manén i va



tenir molt d'èxit. En ocasions com aquesta és quan t'adones que tenim molt bona música que entra i que arriba a la gent i que, per desgràcia, una gran part està enterrada a les biblioteques.

**Ara que has parlat de Pau Casals, el violoncel el tens aparcat?**

*(Riu)* No hi ha temps per a tot, m'agrada però quan vaig començar el tema de direcció i de cant vaig centrar-me en això. El piano és un instrument que faig servir més perquè m'és més útil.

**El tercer concert de la residència serà amb el banyolí Eduard Mas.**

L'Eduard estudia amb mi a Londres i em feia il·lusió que participés a les meves residències. A més encara no hem fet cap concert els dos junts, tot i que vam coincidir en un concurs de cant fa molts anys. La residència és una bona oportunitat per unir-nos a l'escenari. El programa és diferent dels altres dos concerts i, per mi, no és com jugar a casa. Em sento còmode amb música antiga i lied però no tant amb el que farem amb l'Eduard. Però sento que és el moment d'investigar i d'interpretar propostes com les que farem, àries i duets d'òpera per a tenor i baríton, que no són tan recurrents en el repertori operístic.

**L'òpera és elitista i per a un públic minoritari. Tòpic o realitat?**

Hi ha molta feina a fer encara per integrar aquest tipus de música a la societat d'una forma més natural. És veritat que encara hi ha la idea que és elitista i que només se'n pot gaudir si hi ha uns coneixements previs i un bagatge. Últimament es treballa per apropar la música als infants i als adolescents, que seran els que tindran aquest bagatge i coneixement i aquí és on hem de focalitzar els esforços. Per altra banda, els equipaments culturals haurien de fomentar l'accés a aquest tipus de música amb descomptes als concerts per a estudiants, promoure l'assistència a assajos generals, buscar disposicions de l'escenari que siguin atractives, etc. Tinc la sensació que això es fa poc al nostre país, tot i que a molts llocs d'Europa ja hi estan apostant.

**Quina música escoltes?**

La veritat és que m'agrada una mica de tot. Escolto música clàssica, pop, rock, música catalana d'autor, etc. Estic molt obert a qualsevol tipus de música que tingui una bona lletra.

**Et cuides molt la veu?**

Intento portar una vida sana, és a dir, fer exercici, vigilar amb la fred, intentar evitar llocs on hagi de forçar la veu, etc. Per exemple, al futbol m'emociono molt però quan vaig al Camp Nou, de tant en tant, canto els gols sense forçar massa la veu, i menys quan estic participant en algun projecte. La veu és un instrument molt especial i cadascú la té diferent, per tant és important escoltar-la i saber com respon a les situacions adverses per tal de poder prevenir i curar mals majors com ara afonies, constipats o al·lèrgies, que poden fer que la veu no funcioni correctament.

## Les recomanacions operístiques de Josep-Ramon Olivé

### Un llibre:

La col·lecció de llibres *Escollir* de Pere-Albert Balcells de l'editorial Duxelm, que aprofundeixen sobre els llibrets de les òperes de Mozart *La flauta màgica*, *Les noces de Figaro*, *Così fan tutte* i *Don Giovanni*. Cada un dels llibres explica detalladament totes les escenes de cada òpera i serveix com a guia per a la seva audició.

### Un disc:

*Mozart: Le nozze di Figaro*. Bryn Terfel, Alison Hagley, Hillevi Martinpelto, Rodney Gilfry. The English Baroque Soloist, The Monteverdi Choir i John Eliot Gardiner. Archiv 1994. És una de les millors versions de l'òpera de Mozart i en destaco especialment Bryn Terfel i Rodney Gilfry, que aquí estan esplèndids.

### Una pel·lícula:

El documental *Brava Victoria!* de Maria Gorgues, que narra moments de la vida de la cantant catalana Victòria dels Àngels. Més enllà de la seva carrera professional, el documental també ens ensenya el costat més humà de la cantant.



# Qüestionari Proust

**El teu major temor.**

Perdre la confiança en mi mateix.

**El principal tret del teu caràcter.**

Disposició, entrega i adaptabilitat a les situacions. Fer fàcil allò que d'entrada pot semblar més complicat.

**La qualitat que prefereixes en les dones.**

L'honestedat.

**I en els homes.**

L'honestedat.

**El que valores més dels teus amics.**

La confiança.

**El teu principal defecte.**

La tossuderia.

**La teva ocupació preferida.**

Interpretar música, en totes les disciplines que estan al meu abast.

**La teva idea de felicitat completa.**

Per mi la felicitat es troba en poder avançar en el camí cap als objectius vitals propis tant a nivell individual com col·lectiu.

**On t'agradaria viure?**

A molts llocs, però probablement sempre sentiré Barcelona com casa meva.

**El teu color preferit.**

El verd.

**La flor que més t'agrada.**

L'iris.

**L'ocell que prefereixes.**

L'oreneta.

**Els teus autors favorits en prosa.**

Se'm fa difícil dir noms en concret, però sense anar més lluny, a casa nostra, tenim escriptors d'un enorme talent.

**Els teus poetes preferits.**

Josep Maria de Sagarra, Tomàs Garcés, Joan Salvat-Papasseit...

**Els teus compositors preferits.**

Mozart, Brahms i Bach.

**Els teus pintors preferits.**

M'agrada sobretot el període impressionista.

**El fet històric més deplorable.**

Qualsevol drama humà, tant del passat com del nostre temps present, que ens fa difícil seguir creient en l'espècie humana.

**El menjar i beguda que més t'agraden.**

En el menjar valoro el producte de qualitat, de proximitat, però no necessito grans elaboracions. Això sí, tinc debilitat per les postres i pels dolços en general! Pel que fa a la beguda, m'agrada molt l'orxata.

**El fet militar que més admires.**

Crec més en la mediació de conflictes que no en els enfrontaments bèl·lics.

**La reforma o canvi social més admirable.**

És difícil quedar-se amb un fet concret, però ara mateix destacaria, potser, la fi de l'esclavitud com a canvi remarcable.

**La manca que t'inspira més indulgència.**

La manca de llibertat.

**El teu lema.**

El proverbi xinès "si un problema té solució, no cal preocupar-se. Si no té solució, preocupar-se no serveix de res."



Il·lustració de Clara Gisbert, encàrrec de la residència artística de l'Ateneu - CMEM.

# Les residències artístiques de l'Ateneu – CMEM

Des del 2011, l'Ateneu – CMEM disposa cada any d'un artista en residència de la mà de Jovenuts Musicals de Banyoles. Es tracta d'un solista o grup que és escollit per protagonitzar durant tot un any natural un complet programa de concerts, activitats paral·leles i pedagògiques. Les residències artístiques de l'Ateneu – CMEM són una aposta pionera pels músics emergents més destacats que permet crear un vincle especial entre els artistes i el públic.



## Artistes residents anteriors



2011 / **Trío Mozart de Deloitte**  
(actual Trío Lorca)



2014 / **Pau Codina**



2012 / **Miguel Colom**



2015 / **Rocío Márquez**



2013 / **Quartet Gerhard**



## Col·lecció de CD

Gràcies a un acord entre l'emissora Catalunya Música i Joventuts Musicals de Banyoles, tots els concerts de l'artista resident a l'Auditori de l'Ateneu són gravats i emesos posteriorment, i estan inclosos en el programa d'intercanvis internacionals de la Unió Europea de Radiodifusió, la UER.

Igualment, un cop finalitzada la residència, una selecció d'aquestes gravacions és inclosa en un CD promocional que recull una tria d'algunes de les millors interpretacions i moments dels concerts de

la residència. Fins avui s'han editat i distribuït promocionalment, amb un tiratge de 1.000 exemplars cadascun, els CD del Tríu Lorca (antic Tríu Mozart de Deloitte), Miguel Colom, el Quartet Gerhard i Pau Codina. D'aquesta manera, any rere any, es va conformant una col·lecció discogràfica amb el bo i millor dels artistes que constituïran l'escena musical de l'avenir.



VOLUM 1  
**Tríu Lorca**  
**(antic Tríu Mozart**  
**de Deloitte)**  
Obres de J. Haydn,  
F. Schubert i  
L. v. Beethoven



VOLUM 4  
**Pau Codina**  
Obres de F. Chopin,  
J. S. Bach i F. Mercury



VOLUM 2  
**Miguel Colom**  
Obres de J. Haydn,  
L. v. Beethoven  
i J. S. Bach



VOLUM 5  
**Rocío Márquez**  
(en preparació)



VOLUM 3  
**Quartet Gerhard**  
Obres de F. Schubert,  
J. Brahms i J. Magrané

## Enllaços

**Josep-Ramon Olivé**

[www.josepramonolive.cat](http://www.josepramonolive.cat)

**Ateneu – Centre Municipal  
d'Estudis Musicals de Banyoles**

[www.ateneu.banyoles.cat](http://www.ateneu.banyoles.cat)

**Joventuts Musicals de Banyoles**

[www.jmbanyoles.com](http://www.jmbanyoles.com)

**Cultura Banyoles**

[www.cultura.banyoles.cat](http://www.cultura.banyoles.cat)

**Catalunya Música**

[www.catmusica.cat](http://www.catmusica.cat)

*La música és el veritable llenguatge universal*

Pau Casals (1876-1973)

# Cat **M**úsica

Intensament clàssics,  
emocionalment actuals.



**Agbar**  
Fundació





## Joventuts Musicals de Banyoles

Carrer Major, 3, baixos  
17820 Banyoles  
972 57 33 16  
info@jmbanyoles.com  
www.jmbanyoles.com

## Ateneu – CMEM de Banyoles

Plaça Major, 40  
17820 Banyoles  
972 57 60 49  
ateneu@ajbanyoles.org  
www.ateneu.banyoles.cat  
www.cultura.banyoles.cat

Organitza:



Amb el suport de:



Mitjà col·laborador oficial:



Col·laboren:

